

Iemant en niemand

Isaak Vos

bron

Isaak Vos, *Iemant en niemand*. Jacobus en Jan Bouman, Amsterdam 1766 (8ste druk)

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/vos_001iema03_01/colofon.php

© 2011 dbnl

Aen mijn heer, *mijn heer Dirck Pietersz Brugmam, Schepen der Stede Beverwijk.*

MYN HEER,

NEemt'et *Niemand* niet qualijck af, dat hy by gebreck van eenige curieuse Oeffeningen, wat onnoosel voor den dagh komt, maer betracht sijn eenvoudigheyt; die hem niet toelaet soodanigh te wesen, als 't wel van sommige waenwijse gewilt en begeert wort: want het berispen nu ter tijt soo gemeen is, datse (onaengesien haer eygen misschepsels) verachten de fraeiste Wercken van veel edele en boven-dravende Vernuften, soo datse nu ongetwijffelt om haer eygen flatteerde Lof, *Niemand* oock niet sullen verschoonen; en of *Iemand* by geval yets goets ter baen brocht, dat sullense door misgunst, en *Eigenbaet*, al willens en schandelyck over het hooft sien: sulcks dat ick nu wel dapper voor *Niemand* bekommert ben, dat *Iemand* of *Elckeen* den onnooselen *Niemand*, en dat om de waerdy van *Niemandal*, door ongegronde nydigheyt sullen soecken te achterhalen, en te bespotten, en nu om, soo veel

als 't mogelyck is, hier in te voorsien, soo kom ick by U E . als een' voorspraeck sijner onnooselheyt, dat U E . hem begunstigt, te schuylen onder den scherm uwer onsagbaerheyt. Magh'et zijn, versmaet doch *Niemant* niet, die om ware *Gerechtigheyt* uitsiet, maer bedeckt hem met de vleugelen uwer redelyckheyt. Dit doende, ick my sijnenhalven versekert vinde, de vrientschap van die, die met oprechten gemoede, U E . niet sonder oorsaeck hoogh roemen, en my souden veracht hebben. Wel aen dan, Achtbare, en bescheyden Man, mijn Heere, ick bid noch andermael, ontfanght desen mynen geringen, schoon dat hy uyt geringh vermogen is voortgebracht, doch met een minnelyck ooge, waer door ick gemoedigt sal zijn, de knibbelingh van dese letter-knabbelaers, soo veel als *Niemandal* te achten, en my by gelegentheyt te stellen, om wederom wat anders voor den dag te brengen, om hier door nu en altyt te blyven

Mijn Heer,

U E .

Vriend en dienstverplichten

ISAAC de VOS.

Op iemand en niemant, van *Isaac de Vos*.

DE schrand're *Vos* hier soet vertoont,
 Hoe *Iemants* ondeugd' *Niemant* kroont.
Iemant wil hem verweeren,
 Met leugens, boosheid, en bedroch,
 Maer 't is om niet, zijn slangespoch
 Kan *Niemants* vroomheid deeren.

Niemant hier op trouw op deugden bouwt,
 Daer *Iemant* valsch *zijn zelfs* vertrouwt,
 En meent zijn quaet sal dueren,
Niemant die soeckt *Gerechtigheit*,
 De *Waerheyt* zelfs voor *Niemant* pleyt,
 't Geen *Iemant* moet besueren.

Dus *Elck-een* neerstig voor hem siet,
 Belast met onrecht *Niemant* niet,
 Want *Niemant* kan 't ontkoomen,
 Daer *Iemant* vast blijft in de ly,
 De Rechters laten *Niemant* vry,
 Door dien sy *Niemant* schroomen.

Nut, en schadelijck.

Eer-dicht.

HEeft *Iemant* oit de loop des werelds ondervonden,
 So wort door loosheid van een *Vos* hem hier geleert,
 De *Vos* geeft hem in 't eerst den toom, die hy begeert,
 Om *Iemants* listig hert te degen te doorgronden.

Niemant is hier gereet het juck altijd te dragen,
 Mits geen gerechtigheid by *Iemant* word gesocht,
 Want hy hert, ziel, en sin, aen *Eygenbaet* verknocht,
 En steunden op een wint, die hem sou onderschragen.

Waer-en Gerechtigheyt dees dingen altijd schutten,
 En soecken *Niemant*, die haer soeckt te ondersteuten,
 Hier meê heeft *Iemant* uyt, en 't leven dat is los.

Dit jong en varsse breyn wijst door hobollig praten,
 Hoe dat hem *Ellickeen* by 't vollick sal gelaten.
 Dus *Niemant* heeft de eer, als self *Isaac de Vos*.

JAN MEERHUYSEN.

Oordeelt na 't voorbeeld.

Gunstveersen van *Iemant*.
Op Isaac Vossens *Niemant*.

Ut oculus, ita---opus.
 KOmt *Zoylus*, hater van ons voordeel,
 Gy beest, te bits, en dol van oordeel,
 Afgod sonder tempel, waer door veel
 Klerken zijn verraân, in haer bloed;
 Meest volk van hol verstand gebroed,
 't Welck altijd and're leeren moet,
 Hoe loos de *VOS* is, 't mag niet baten,
 Dees *Wolven* sullen hem doch haten,
 Tot dat hy van zijn hayr moet laten:
 Ontfangt dan *VOS* dees troost van mijn,
 Als dit gedroght treckt aen die lijn,
Niemant zal stracks u voor spraeck zijn.
 Quo doctior, eo perversior.

Sonnet op *Isaac Vos*, *Iemant* en *niemant*.

DE naem komt met'er daet somwylen over een,
 't Vernufte schepsel doch van troni onbesneden,
 Schrijft in zijn Fabelen (vol van zinrijcke reden)
De Vos tot al 't vernuft: bestaend' in aerdigheên.

Dit *Iemant* wetende, neemt van *de Vos* leen
 't Vernuftigst, om de deugd van *Niemant* t'over treden,
Iemant verselt met *Elck*, tracht *Niemant* t'over treden,
 Doch *Niemant* door zijn tong (vol van gesoute reên)

Weet *Iemant* en *Elk-een* voor't *Recht* de mond te snoeren
 't Geen *Iemant* niet en kan, weet *Niemant* uit te voeren:
 Waer vintmen sijns gelyk, schoon *Iemant* *Niemant* daegt?

Iemant verselt met *Elck*, *Niemant* met *Niemendalle*,
 Schoon 't lot te recht op 't hoofd van *Iemant* is gevalle,
 Noch is *Niemant* soo goet, dat hy *Iemant* beklaegt.

Post nubila Phaebus.

Speelders.

Iemant.

Elck-een.

Niemant.

Niemandal.

Eygenselfs.

Waerheyt.

Rechtvaerdigheyt.

Joncket Gnor, *den Drost.*Juffr. Dieuwertje, *zijn vrou.*Katalijn, *de Meyt.*Rutgert, *de Knecht.*Lodewijck, *de Boel van Juffer Diewertje.*Hans Yservresser, *een Hoogduytse Joncker.*Joost, *zijn Knecht.*

Man.

Vrouw.

1. Burger.

2. Burger.

1. Boer.

2. Boer.

3. Boer.

4. Boer.

Floris Fransen.

1. Boerin.

2. Boerin.

Cipier.

1. Gevangen.

2. Gevangen.

3. Gevangen.

4. Gevangen.

Priester.

Koster.

1. Schepen.

2. Schepen.

3. Schepen.

Knecht van Eygenselfs.

Iemant en niemant.

Eerste bedryf.

Eerste Uitkomst.

Iemant, een aensienlick man, al verstoort uit.

WAS'er slimmer gedrocht op aerd' het soume aen boort komen,
 Ik zeg, dat'et veel is, mijn dunkt het schijne droomen,
 Dat sulken nietwaerdigen mensch, als Niemant is,
 Mijn sal komen bestraffen, en uitmaken, 'k gis
 Dat hy sat is geweest, door dien hy soo ging tieren:
 Doch selden gelukt 't wel, geen dronke luy bestieren,
 En zo (vrees ik) sal 't ook gaen met dien lompen bloet,
 Maer 'k sal zo op myn gelegenheid loeren; 't moet
 Geen regtschappen keerl zijn die so lang niet kan swygen,
 Tot dat hy door de tijd eenig voordeel mag verkrygen
 Om hem te wreken. 't Is een ongelukkig mensch
 Die hem selver niet en kent; schoon of hy al de wensch
 Des werlds had, noch sou'et hem niet baten,
 Een die zig zelfs niet helpt, sal yder een verlaten:
 Het is een treffelijk man, die steeds hoogheid tracht,
 Maer wederom een sot, als hy zijn eigen macht
 Niet te gebruyken weet, maer 'k hoop die so te bruyken,
 Dat ik dien dwasen mensch op't onverwachtst doe duyken,
 Dog met behendigheit, wanneer hy 't niet en gist,
 Een die zijn slag waer neemt, heel zelden dat hy mist:
 Want in dit leven gaen veel zaken dik verloren,
 Niet om'er onrecht, maer om datse na behooren
 En op bequame tijd, niet zijn in 't werk gestelt,
 't Gebreekt mijn niet aen macht, veel minder noch aen gelt.
 Wel aen dan Iemant, sacht, beraed' u wel te deege
 Eer dat gy wat begint, want als ik 't overwege,
 Soo is voorsichtigheit behoedster van verdriet
 En alle ongemak, en iuyst de rykdom niet:
 Want oer ik tot 't end myns voorneem kan gerake,

Is 't nodig, dat ik eerst met Elk-een kennis make,
 'k Weet hy myn helpen sal in alderhande quaet,
 Hoewel 'er luyden zijn, die met rypen raed
 Het quaet-doen haten, en verbannen 't uit haer oogen,
 Maer veel die laten 't (waerom?) om dat sy 't niet vermogen
 Te doen: siet daer komt hy vrolyk aen.
 Wel Ellik myn waerde vriend, 'k waer stracks naer u gegaen
 Indien gy by geval myn niet en waer bejgent,
 Gy komt nu wel te pas.

Elck-een.

Wat gort zegent,
 Ik ben noit so benaut geweest, dat is so waer, als ik leef.

Iemant.

Waerom doch?

Elck-een.

Omdat ik niet wist waer uwer genaden bleef.
 Ik liep de hele stad door soecken naer u excelenty,
 Maer 'k ben op't hoogst verheugt nu ik myn heers presenti
 Weerom genieten mach.

Iemant.

Ha! myn soo waerde vriend,
 'k Heb dese eer aen u, of d'uwen, noit verdiend,
 Maer hoop die wederom heel rykelyk te vergelden,
 Ik heb wat met u voor, maer wil'et geen mens melden,
 Of anders raekten ik in d'allergrootste noot.

Elck-een

Mijn heer, beproeftme vry, en stuurme in de doot.

Iemant.

Gy weet, ô Elk-een, wat smadelyke woorden,
 Dat ik, in u byzijn, nu dese morgen hoorden
 Van eenen lompen bloet, een loos en lichten quant,
 Een armen bedelaer, ik meen dien schelm Niemant,
 Die niet een scherf en heeft waer mee hy hem kan klouwen,
 Een guit die niet en deugt, als slechts om quaet te brouwen,
 Komt in een volle Kerck, alwaer dat laeg en hoog
 En al 't gejuffert, my met een minnelyk oog
 Belonkte, daer ik sadt met heerlyke stacy
 In 't aensien van Elck-een, myn eerlyke reputacy
 Verkorten, siet dit lyd' ik nu noch nimmermeer,
 Daerom hoort Elck myn vriend.

Elck.

Wat gelieft myn Heer?

Iemant.

Men hoort voor alle ding niet minder te versuymen,
 Als uit een edel hert met al der naest te ruymen
 De droefheid, en voort allerley verdriet.
 En nu dan, om de smaet, die Iemant is geschiet,
 Met vreugd te werken, sal ik, wanneer de doncker
 Het aerdryk overschaduwet, een ysselyk gefloncker,
 En overheldre brand, gaen stichten in een schuur:
 Niet wyd van dese stad, wanneer men nu het vuur
 In sijne volle kracht fiet branden, lichter lagen,
 Soo salmen, heel verbaest, voort na den stichter vragen,
 Waer op ik datelyk sal seggen, dat dees brand
 Door Niemant is gesticht, die met zyn eigen hand
 In 't aensien van Elck-een het vyer heeft aengesteken,
 Soo sal de Landvoogd daer in aller yl op spreken
 En seggen, ja 't is soo, ik hoop dan, dat die fielt
 Van 't rasend boere volk sal werden haest ontzielt,
 En doen de wereld soo van zulke schelmen ruymen,
 En u, ô Elck-een, sal ik voor u versuymen
 Begaven met veel goed, en tot een hooge staet
 Verheffen, by aldien ik mijn beloft verlaet,
 Verlaet my dan vry mee, hoe behaegt u dees condity?

Elk.

Daer 's Elk wel mee te vreên, 't is beter als een officy
 So mackelyk an de kost te raken, en dat met simpel liegen,
 Hy mient Niemant, maer Elck mient Iemant te bedriegen,

Iemant.

Hou daer myn waerde vriend, dat schenk ik Elk-een.

Elk.

Ik danck u hartelyk.

Iemant.

En ik ty datelyk heen,
 En ga om onversiens dien schellem te verrassen,

Elk.

En ik genadige Heer, sal op myn tijd wel passen.
 Dat 's eerst een groote geek, die door een ydele hoop
 Niemant beloeren wil; ja lieve Lubbert, loop
 Jy vry al jou best, siet of jy 'em kund vinden,
 Bewaert'em wel te deeg, want 't is een net vol winden.

Binnen.

Tweede Uitkomst.

Lodewijk al wandelende omtrent het venster van Juffrouw Diewertje.

DE nacht, die 't helder licht met hare wieken blust,
 En d'afgesloofde schenkt een aengename rust,
 En doetse soetelyk na haren aessem gapen,
 Die gunt my, leyder, niet een oogenblik te slapen,
 Maer port my stadig aen, en zeid, nu is het tijd
 Om naer u lief te gaen, ik maek myn zelf verblijd,
 En dat door ydele hoop, ach dat'et myn gelukte,
 Dat doch de bleeke dood dien grysert eens weg rukte,
 Soo mocht ik met myn lief in vryheid vrolyk zijn,
 Als ik voor desen placht: verlichtster van myn pijn,
 Myn schiet juist in gedacht, wanneer ik u eens vraegde,
 Waer in een minnaer doch zijn liefste meest behaegde
 Om haer te winnen, dat gy myn, al doe ter tijd
 Dit voor een antwoord gaeft, een die van herten lyd,
 En houd gestadig aen, die kan ons licht verwinnen:
 Maer soo men met ons gekt, keeren wy onse zinnen
 Ook lichtelyk van haer, doch gy, ô Engelin?
 Zyt van myn liefd' bewust, hoe vierig ik u min,
 Dat tuygt dit lievend' hert; maer wat ist, tusschen beyden:
 Een hand vol levens doet ons van malkander scheyden,
 En maekt dat onse liefd' niet word gebruykt na wens,
 'k Beklaeg u, schoone vrouw, wat mocht gy, jonge mens
 Aen zulk een afgeleefd' besteden u we jaren,
 Een die in minne-kunst in 't minst niet is ervaren?
 Een, die by 't jeugdig volk doch niet en word geacht,
 Wiens leven wort beschreid, wiens werk wort uitgelagt.
 Een zulken kouden bloet en kan u niet verwarmen,
 Wat weet een levend lyk van 't vriendelyk om-armen,
 Wat kan een ouden: sacht, hoor ik de klok daer niet?
 Och ja, het slaet daer een, wel op dan Lood'wyk, siet,
 Of het niet moog'lyk is om by u lief te komen.
 Is zy 't? och ja zy is 't, nu swem ik in de stroomen

Van d'alvermaekb're lust, hoe is 't myn eigen ziel?
U man is die van huis?

Diewertje.

Wat sou dien ouwen ziel,
Hy gaet daer eerst te bed, soo lang heeft by gelesen?
Myn lieve Lodewyk, voor ditmael kan niet wesen.
Daerom, myn lief vertrekt, ik vrees dat hy ons hoort,
Ik wensch u goede nacht.

Lodew.

Myn Engeltje een woort,
Helaes z'en durreft niet, ach! moet ik dan zo scheidyden,
En zonder dat een kus myn liefje mag geleyden
Na haer gewoone rust. Vaert wel dan, waerde vrou,
Dewyl ik niet en kan, als ik wel garen sou.

Binnen.

Derde Uitkomst.

Een party Boeren, met Brand-emmers, en Leeren uyt.

1 Boer.

BRant, brant, brant, brant, cy buuren hellept blussen.

2 Boer.

Wel hey, waer is de brant?

1 Boer

Waer? daer tussen
Kees Kollen huis, in Floris Franssen schuur.

1 Boerin.

Het zegent, is'er brant?

2 Boerin.

Jemeny, dat 's een vuur?
Lieven eer kyk een reys, Lobbetje, sie hoe dat de vonken vliegen.

1 Boerin

Wat Heer bewaer ons, 'k was even wacker eworden, en ik sou ons kind wiegen.
Dat in sen slaep verschrickt was, en 'k had noch nau 't wiegtou in de hand,
Ofse beginnen daer soo naer en eysselyck te roepen, brant, brant,
Heer, ik ontsteldeme zo, en zag'er uit of ik doot was:
Maer onse Goris keek een reis uit, en zeyd'me dat 't geen noot was,
En dat de brant, na gifsing, an de aere zy van 't dorp waer.
Moër (zeyd' hy) ik moet'er eens na toe loopen; myn lieve Vaër

Siet wel voorje, sey ik; want daer schien huyendaegs soo veel ongelocken.

De Boeren met de emmers en leeren weer na huys toe.

Knecht is 'et al edaen?

1 Boer.

We hebben 't hiele bruytje onder de voet etrocken.

2 Boerin

Dat hebbense al dra eklaert.

1 Boerin.

Niet waer? met een veeg.

2 Boer.

Weerje daer wat! hou, dit verbruide vrouwvolk staet een mensch altijd in de weeg.

2 Boerin.

Wat raecttet jou, wel hey, wat brabbelt me deuse vent?

Floris Fransen met Iemant en Elck een uyt.

Floris.

Och! wat komt men over, wat komt men over, is'er Iemant die de schellem kent
Die men dat edaen heeft, die seg'et me, ik sal 't em rykelyk vergelden
Na men klein vermeugen?

Iemant.

Myn vriend, ik sal 't u melden,
Dat 's Niemants schult, die heeft dees ysselyke brant
In uwe schuur gesticht, ja 'k seg dien schelm Niemant,
Die heeft in myn byzijn, het vyer daer in gedragen,
En soo gy my niet looft, gy moogt'et *Elck-een* vragen.

Elck

Och ja, 't is soo geschiet, ik heb'et selfs gesien.

Twée Boeren uit, die een gequest man op een burry dragen.

3 Boer

Sta wat ruym daer, hou.

1 Boerin

Och Heer, wat schort die man?

3 Boer.

Wat sou'em schorten, hy het sen bien
Gebroken, en is van een brand leer of evallen.

2 Boerin.

Jemeny, Hans, bin jy 't?

1 Boerin.

Wat is 't voor een?

2 Boerin.

Och 't is een aarem man met een huys vol kindere, die Niemendalle te verteeren het.

1 Boerin.

Maer seg me een reys; Neeltje buur, wie sel dan 't miesterloon betalen?

Elck.

Vraegje dat? dat moet me op dien schelmse brandstichter Niemant verhalen.

Floris.

'k Wod ik 'em beget hier had, ik sne êm byloo an riemen, soo dun als een ael.

3 Boeren

Ja dat hy hier waer, we souwen'em met sen gat in een pael
 Setten: maer hoor hier, wil ickje wat seggen Floris Fransen.
 Sou 't niet raedsaem wesen, datewe met alle man na men Heer de Baljou dansen,
 Die mach ons een party diefleyders bysetten, want die schelms weten alle katte quaet.

Floris.

Ja kom buerman alsje wilt, ke daer, ik volgje raet.

Iemant.

Sie so dat gaet al wel, is by in 't Dorp gebleven,
 So wil ik niemandal voor Niemants leve geven.

Het tweede bedryf.**Vierde Uitkomst.**

Niemant met Niemendal uit.

Niemendal.

STa altermael uit de weeg, pots dausent slappermenten,
 Ik segje, sta wat ruym, siet deuse lompe venten,
 Hebje byloo geen verstant, soo siet eens wie hier komt.

Niemant.

Niemendal seg ik.

Niemendal.

Holla, het heerschip bromt,
 Wat gelieft zijn mogentheid?

Niemant.

Maer hebje ook vernome
 Dien schelmsen Iemant?

Niemendal.

Neen heer. Maer ik sie hier veel vrome
 Luy soo 't lyckt.

Niemant.

Wat ist voor soort?

Niemendal.

't Zijn mans en vrouwen.
 Die van Niemant garen wat goets hooren, en van mijnder eerwaardigheid Niemendal onthouwen,
 Maer onraet is'er niet.

Niemant.

Soo tred'ik stoutelyk an.

Habete respectum personarum, hier is de man,
Door zijn groote deugt en goddelyke leven
Maekt dat de Engeltjes haer in zijn dienst begeben.
'k Weck door myn heyligheid de dooden uyt'er slaep,
Poep, in miraculen trots ik den grooten Paep,

Hoewel hy om veel beroemt, en mient dat hy een grooten haen is.
 Maer ik, ik monsieur *Niemant*, durf'et wel in sen trony seggen, dat hy loopt de rechte baen
 mis:
 En dat hy de luy altemet wat wys maeckt, dat by ja en neen niet veel en sluyt.
 Maer willewe van den oorlog spreken, daer en munt geen soo uyt
 Als ik, trots Marten van Rossem, trots Robrecht de duivel, ja zelfs den grooten Alexander:
 Want Niemant neemt Niemendal te hulp als hy vechten wil, wy helpen mekander;
 En zulken courtysaen of juffer knechje, als ik ben, en is'er in de hiele wereld niet;
 Gants lichters wat is myn jonge Niemendal faveur van de vrysters, om mynent wegen, wel
 eschiet,
 Ja dit is die Niemant, die door zijn rechtveerdige oorlogen en practyken
 Hiele steden na hem trekt, ja somtyts wel koningryken.
 Ik ben die *Niemant*, die d'elendige helpt uit'er verdriet,
 En die om een twistig verschil nog arm nog ryk ontsiet
 In 't schiften en scheyen, of eenige zaken by te leggen,
 Trouwen je hoeft *Niemant* juist geen geloof te geven, maer laet men knecht *Niemendal* vry
 seggen.

Niemendal.

Ik zeg heer dat'er ter wereld geen als U. L in alle deugden soo vermaert is.

Niemant.

Maer daer is lykewel een schellem daer *Niemant* voor vervaert is,
 Niet om sen groote kracht, maer om sen godloos leven,
 En die'er mee verkeert, die wort'er mee verheven,
 Daerom raed ik jou Niemendal, dat jy jou wel wacht
 Met Iemant te verkeereren, die wulps en onbedacht
 Syn leven doorbrengt, in vreten en suypen, en deynkt schier dat'er geen Godt is,
 Hoewel ik noit geloof had, dat Iemant ter wereld so bot is,
 Maer doch een heyloos mensch bereid zijn eigen val,
 Trouwen het roert Niemant niet, en jou ook niet, niet waer Niemendal?

Een oud man met een jong wijf en klein kint al knorrende uit.

Niemandal.

Al regt erntveste heer, maer 'k bid zijn mogentheden,
Siet dog eens wat voor volk dat ginder aen komt treden.

Niemant.

Ik vrees Niemandal dat'et hier hapert byget,
En dat die eerloose schelm Iemant, dien ouwen bloet soo etapert het,
En 't wyf bestruyft heeft, (wat sel ik seggen,)
En de loose hoer ingesteken, om de schult op myn te leggen,
Och ja zulken werk seit wesen, letter vry op.

Man.

Flux seg'et me jou karonje, of ik breekje de kop,
By wie datje geweest bent, en wie dat'et kint emaeckt het?

Vrou.

Niemant seg ik ommers.

Man.

Dat liegje jou hoer, ik weet wel, dat Niemandal jou oneerlyk an erakt het,
Maer datjet met Iemant houd, dat is so seker als wy leven.

Niemant.

Dat's een vroom eerlyk man, gort wil 'em een goet jaer geven.

Vrou.

Vraeg'et Iemant of ik by 'em geslapen heb, 'k wed hy 't niet seggen sel.

Man.

Dat Iemant een schellem, en jy een hoer bent, dat weet de hiele wereld wel.
Maer indien gy, so gy segt, een eerlyke vrou wilt wesen,
'k Vraeg? waerom laet jy jou soo dikwils dan belesen
Van Elk, die jou mee zoekt te brengen in 't verdriet;
Wat raet nou met dit kind? ik ben de vader niet,
Maer geeft'et die'et hoort, en laet'et Iemant houwen.

Niemandal.

Ay heer doe jy 't goe best, jy hoort wel hoe dien ouwen
Dat arme wijf verstoot, wat doet die grijsen geck
Met sulck een jonge bloem? en weet hy het gebreck
Van sulke schelmpjes niet, so schae'tet em niemendalle,
Al draegt hy sulken kroon, om Iemant te gevalle.

Niemant

Maer raedje me Niemandal, dat ik dat doen sou?

Niemandal.

Och ja erentveste heer, ik bid'er om.

Niemant.

Gaet heen en segt de vrou,
Datse met'er man by me komt.

Niemandal.

Seer wel van herten geeren.

Niemand.

Fijn man, ay segt me oog, is dese jonge deeren
Jou wijf?

Man.

Ja heer.

Niemand.

Argo soo ben jy'er man.

Vrou.

Ja met de mont.

Niemand

Dat is so veel geseid, dat hy'er niet toe doen kan.

Dat hadse seker fix, maer wilt onser genaden eens de oorsaek van jou krakeel seggen?

Man.

Heer, myn wyf slaept alle nachten by Iemant, en se sou garen de schult op Niemants hals
leggen,

En dat geloof ik niet, die man is te vroom

'k Wou dat Niemand wat veel tot onsent quam, hy sou me heel wellekoom

Wesen, en ik sou hem na myn klein vermogen dapper tracteren,

Eer ik dit jonge wyf trouwde, plag Niemand veel tot mynent te verkeeren;

Maer sint ik haer gehad heb, is'er Iemant altyd op de vloer,

En heeft myn gemaect tot een hooren-drager, en men wyf tot een hoer,

Gelyk 't alre an dit kind blykt, datse by hem heeft overgewonnen.

Vrou.

Mijn heer dat's onwaerachtig, hy selt me nou nog in eeuwigheid niet konnen

Waer maken, maer dat'et Niemand gedaen heeft, dat is soo waer als ik leef,

En ik kan'et met Elck-een betuygen.

Niemand.

Jou loose teef.

Of sy haer niet schaemt, deynck ick, soo moetwillig te liegen,

Hoe na meentse myn als haer man, soo schendig te bedriegen,

O neen daer hadjet niet. Ik weet wel, dat die guyt

En aller schelmen schelm, 'k meen Iemant, een besluyt

Heeft tegens my gemaect, om sijn begane boosheid

Te schuyven op myn neck, gelyk 't aen de loosheid

Van dit fatsoentje blykt, weet jy wel, wie ik ben?

Vrou.

Och neen myn waerde heer, 'k geloof niet, dat ik je ken.

Niemand.

Soo, soo, stil luister maer, 't sel nog wel bete: komen.
 Weet jy wel, dat ik jou wel hondertmael genomen
 Heb in men artemen? en wat'er is geschiet,
 Is jou niet onbewust.

Vrou.

Myn vriend ik ken jou niet.

Niemand.

Ja maer, doe konje me wel, doe ik jou die goude keten
 Liet maken.

Vrou.

Myn een goude ketting?

Niemand.

Ja jou een goude ketting, of is 't jou al vergeten?

Man.

Sie too jou loose hoer.

Niemand.

Sy het'et hart niet datz'et ontkent.

Vrou.

Och myn harts alderliefste man, soo veer ik deuse vent
 Met bekende oogen meer essen heb, soo moetense uit men hoeft vallen.

Niemand.

Hoor hier myn vriend, nou sel ik de waerheid op datje myn gelooft, kallen
 Maer besiet me oerst wel te degen van afteren en van voor,
 Hebje me nou wel besien?

Man en Vrou.

Ja heer.

Niemand.

Hier Pagje, Lackay: hoor
 Een reis, Niemand gaet segt die luyden, wat onser genade voor een quant is
 Als dat ik de rechtveerdige Niemand ben, en dat myns gelyk niet in 't lant is

Niemandal.

Seer wel myn heer. Hoor hier, die man, die ginder gaet, is Niemand wyt vermaert.

Vrou.

Is dat Niemand? ach nu word myn hert beswaert.

Man.

Sie so jou loose hoer, spreck nou vry uit jou konen.

Vrou.

Barmhertige heer Niemand, ik bid, ay wilt me dog verschoonen,
 'k Beken die loose schelm Iemant heeft'et gedaen,
 En ried me dat ik 't stuk op Niemants hals sou laen,

Maer och genadige heer, het fel me altoos rouwen.

Niemant.

Nou datje berou hebt, soo geeft myn'et kind
Niemant sal het uyt liefde houwen,

En laten 't Niemendal t'eten geven, die selt brengen by syn moêr,
 Om op te voeden, en alst groot word, sel ik'et by myn eygen broer,
 Dat een geleerd man is, ter school besteden, om te leeren allerley spraken,
 En dan meen ik'er een Docter in de Medicijn, of een Advocaet, ja wel hiel en al een Theologant,
 of te maken.

Man.

Och wat is die Niemant ook een barmhertig goed man!

Vrou.

Genadige heer, ik hoop 't Niemant te vergelden soo veel als ik kan.

Man

En dat'et Niemant wel ging, sou ons van herten lief zyn.

Niemant.

Ik danck jou van Niemants wegen.

Zijnder noch eenige vrouwtjes of vrysters, die by Iemant een kind vyf ses gekregen

Hebben, en dat'er de schellem niet wil trouwe?

Die brengse by mynder personaadje, want Niemant sal die gaern om de waerdy van Niemendal
 houwen.

Een Hoogduytse Joncker met zijn knecht uyt.

Niemend

Gants lyden heerschop wat is dat voor een haen die treed wel stemmig en prat.

Niemant.

Jou bengel, kenje dat niet sien, dat is een mof in sen gat,

Dat kan me, die niet mal is, wel an sen weesen merken,

Hoe giert hy met sijn handen, als een uyl met sen vlerken;

Daer me selje wat wonders hooren, luyster maer vlytig

Sie byloo Hans van Bacheracch, hach, pach, pie, pa, poe.

Joncker.

Hilf gott, was vint man auch wunderliche leyte,

Wo ich kom oder gewesen bin, meyn tage unt zu allen zetten

Kein nurrischer vollk gevunden, wie diese albre koechvresser

Aber es est ihr gutt zu vergeben, sie wissen nich besser,

Immer stehn die narrekopff unt lachen om meyn ledere hoosen.

Man ich denck met reverentz gesaegt, du machst mir ein mool im maers bloosen,

Ont halten 't smaul zu, aber lyete von fatsoen,

*Die mores gelernt haben, die werden 's nicht theen,
Es gilt die honsvotter geleich ob sie edelleyte voor haben oder nicht.
Wer meint ihr das ich bin, ihr-narren? sich lieber sich
Ihr maulaffer, ihr pheffer sacke, ihr grobe grobianes
Wolt ihr wissen wer ich bin? Sie dahr ist Scritio Manes
Oder Manum Scriptum vom kayserlicke Majesteteten,
Das ich sein kammer Joncker bin.*

Niemant.

Wat dunckje, sou hy ook wel vergeten
Te liegen?

Joncker.

Was sag stu dahr zu lung; ist es nicht waer?

Knecht.

Och ja myn genadigste Joncker, maer
Man voor ein kalenduvel bistoe al lang in de saluazy gestelt.

Joncker.

*Liebe truw wie gehet es in Tuytslant zu was gelts
Wen Kayserlige Majesteet mirh ehrwilt in krijgs sachen,
Ich wolt kurts unt gut ein ent daer aus machen,
Den ich had ihr Majesteteten, schonsie nigt wissen, viel dienst gedaen.*

Niemant.

Dat's waer, de boeren gebruit, koejen en paerden gestolen, en daer met deur gegaen.

Joncker.

*Ja mit diese meyne hant, had ich selbst den Sweed durgeschossen,
Ja das diest mus so zein, den es wahr bey mibr beslossen,
Das selbige za verrichten, oder mit den kopff zu betzalen.*

Knecht.

Lieg dat dich Harmen schen, doemael weeren wy in Westfalen.

Jonker

*Da wahr auch der Tuibel zu binden by Nortlingen
Ont wahr keyner als onser genade der die Sweden kon swingen,
Dan ich kam mit der Kardinael Infant ous Italien da malen.
Das is soo wahr als ich leebe*

Knecht.

Soo moet mick de suke halen,
Woe door ein waer woort an is, den doe weren wy to Bremen.

Jonker.

*I das dich kats dausent, was had ich vergessen ich mus geben vernemen
Ob meyne wexxel gekomen ist oder nicht.*

Niemant.

Souje niet, ie seltse krygen tot een kruys,

Ik mien alsje in 't bedt legt, en grypen een vloot voor een luys.

Joncker.

Ha wen ich das hette, das mir mit recht onthalten wiert, was wehr ich ein reicher man, poe hoe!

Niemant.

Wis wort'et hem met recht onthouden, want ten hoorde hem noyt toe:
Wat bruyme die vent, hy doet aers niet dan dat hy in de lucht kasteelen met torens hoopt.
En daer by siet hy soo bars als een leeuw, die achter de schans met hoorens loopt.

Joncker.

Was dunckt dich, Jong, ist onser wirt nicht eim grosser haen rey?

Niemant.

Hy mient een hoorendrager.

Knecht.

'k Weet nicht wer de best is, den de Joncker is zen swager
Al aver lengst gewest.

Joncker.

Wat saeg stoe, doe narren kop?

Knecht.

Ik seg Joncker se heft em goet oog op jou, man se sit'er op

Joncker.

Das had ich auch gespeurt, ich werd ihm ein paer horne aufsetzen.

Niemant.

Daer heeft hy gien noot van, maer een wackers beer aen te kletsen,
Daer hebje ien engels verstand of.

Knecht.

Genadigste Joncker heb ij 't vergeten.

Joncker.

Wat is das?

Knecht.

Weet myn heer nicht dat ij to middag tom eten
Genodicht sijt by dat hubsche vrouke? se heft'er joo op jou begeert.

Joncker.

*Das ist freylich waar, ich hael viel von dich doe redelijcke Kasper, doe bist mich lieb ontweert:
Unt geluche mich freylich, ich werd' dich zum grosser Herrn machen.*

Niemant.

Ja tom grooten narren meent hy, wat quelme die geck, daer moet ik seker om lachen

Joncker.

Wer hat mich dahr geschimpft, ich wol das ich den keerll wust.

Knecht.

Dat heeft Niemant gedaen.

Niemant.

Jou schelmpje houje rust,
En houtje mond, of je selt strack wat steut krygen,

Knecht.

Ik wilt 't moel nicht holden, on ich werd voor Niemant nicht swygen.

Joncker.

Saeg heer doe barnhuter, weer hatt mich it sunder gecallyonniert?

Knecht.

Ik seg ommer dat heeft miemant gedaen, die heef jouwer genaden soo gefexxeert.

Joncker.

Woo is der schelm werd ich ihm an hondert stucken kappen

Niemant.

En ick sel jou, tot danckbaerheid, met Niemendal om jou ooren lappen.

Joncker

Sa, sa doe lompen keerl, fris auff sagh ich verweer dich.

Niem

Fris auff du lompen moff, fris auff su ich besweer dich.
Kom jonge maeck hier een ronde O om sen lyf, met een party kruyssen en streepen,
Leg hier een winkelhaek, hier een passer, gins een rong van een wagen, met een paer handige
sweepen,
Aen dees zijd een spinrock, met een haspel, nou een vlegel met een vorck,
Hier een vliermuys, daer een nachtuyl met een rey ger, en een storck,
Daer weer een spul nieuwe kaerten, met een paer dobbel-steenen, met een pints kannetje;
Set hier een wilde kat, met een swarte bock, met een kabouter mannetje,
Met een pisdiefje, en een aelruyntje, begiet dit altermael met boonen sop.

Hy prevelt een weynig binnen 's monts.

Joncker

Was magstoe dae?

Niemant.

Swijg sal seg ickje, eer dat ickje opje koonen klop.

Joncker.

Na wen ich meine hande zu meinen wel hette, ich durchsties dig zum eersten in stan zy.

Niemand.

Dat het jou Niemand door Niemendal al belet, wy verstaen ons op de Negromanzy,
Ik heb die kunst aldereerst gevonden, hoewel 't hem Iemant beroemt, maer dat is niet waer,
En hy wilt allykewel met geweld deurdringen, en komt daer over dickwils in lyfen levens
gevaer.

En of jou een deel kolrysters of nestelknoopers wat wys maken, dat's maer om jou geld te
veroveren;

Maer isje wat ontstoolen, of wilje weten wie jou vryer of vryster sal wesen, Niemand selje door
tooveren

De rechte man sien laten, en wat ik spreek daer meugje vast op gaen,

Komt dan by me jy soppege groentjes, so sel ik een yder sen liefste wysen, anders moetje
mekaer by de tast opslaen;

Siet de mof nu een reys staen gapen, ay lieve dats een postuur, neen hy moet daer noch wat
blyven.

Joncker

Das dich pots dausent slappermenten.

Niemand

Ho, ho, myn lieve knecht wilje noch kyven,
Soo raekje niet licht los.

Joncker.

Wer hatt mig das gedaen?

Niemand.

Dat doct jou Niemand.

Joncker.

Ach soo bit ich, last mihr gaen,

Edler; eerefteste wolwijser, ont gestrenger heer

Ick had' es nich gewust, dat der Niemand so kunstrich weere,

Aber nun mus ich'es geluyben, unt bitte derhalben uwer Majesteet,

Er wol mihr doch verzeyen, das ich ihm misdeet,

Den ich zweer, wen ich im krijg kom, wil ich's dem herun beloonen,

Unt werd gutt ont bloet, haus ont hof von Niemand wiederom verschoonen,

Niemand.

Wel daer op laet ickje los, maer siet toe datje jou belofte niet vergeet.

Joncker.

O behutte Gott, das werd ich nicht tuhn.

Niemand.

Ja maer ik weet,

Dat jy Soldaten loose boeven zyt, daerom moet jou niemand niet te veel betrouwen,

Alsse in noot zyn beloovense veel, maer sen weten van geen houwen,
Behalven watse van de boeren krygen, dat houwense wel dapper vast.

Joncker.

*I, had ich dog mejn dage nicht gewust, das du Niemant solch verstant hast,
Sie da seynt hondert ducaten, die geeb ich voor mijne sunde om Gottes willen.*

Niemant.

Kom lang al an, hy mochtse aers by ligtveerdig geselschap verspillen,
Niemant selse getrouwelyck uytdeelen onder de nootdruftige arremoot.

Joncker.

Noe der herr vaer wol, ich beveel mihr in Niemants gebet.

Niemant.

Gaet datje Godt behoet:
Dat was eerst een dollen duyvel, 't scheen of hy 't al wou dwingen,
Maer Niemant, Niemant seg ik, leerde hem vry kleynder singen:
Want ik weet me sulk, holla!

Twee Burgers haestig uyt.

1 Burger.

Ik seg dat ik'et niet geloof.

Niemant.

Wel wat is dit te seggen?

2 Burger.

Benje dan hoorende doof?
Staet dog in reden, en hoort na een mens sijn woorden.

1 Burger.

Ik seg dat hier Niemant waer, ik sou'em terstont vermoorden,
Al wist ik dat ik men kop verliesen sou,
Die schellem myn goed stelen.

2 Burger.

Ay de man is te trou.

1 Burger.

Het sy dan so het zy, ik weet'et wis en seker:
Want Elck die sey't'et men, als dat Niemant de beker
Men wis ontstoolen heeft.

2 Burger.

Maer buurman loofje dat?

1 Burger.

Wel ja ik, en hier me stuur ick hem de Schout voort after 't gat.

Binnen.

Niemant.

Dat 's eerst een botten schelm, laet hy'em soo belesen.
Ik vraeg jou Niemendal, daer Iemant is, kan daer wel Niemant wesen?

Niemendal.

Wel neen myn Heer.

Niemant.

Soo meen ik 't ook. Laet sien wat
Sou ik doen? al recht, 'k moet in de stad
Wesen, want daer ben ik genoot van al de Heeren,
Gants lichters, hoe willense Niemant met Niemendal tracteeren?

Binnen.

Vyfde Uitkomst.

Floris Fransen met twee of drie Boeren uyt.

3 Boer.

KOm Floris-buur dit op, stap lustig als een man
Hier woont myn heer de Drost.

Floris

Wel nou, klop jy vry an.

Rurgert.

Wie klopt hier an de deur?

Floris.

Ik wod men heer wel spreken.

Rurgert.

Kan ik de bootschap doen?

Floris.

Sie versinje wel; daer het een schellem men schuur in brangt esteken,
En ik sou men heer bidden, of hy ons helpen wodt
Om hem te vangen.

Rutgert.

Fyn man wacht een beetje, tot
Dat ik weder kom; hy 's noch niet gekleed; daerom
Gaet gy voor uyt, hy volgt u, om *inspecti ocularum*
Te nemen van die saeck.

3 Boer.

Kom laten wy dan gaen.

Joncker Gnor den Drost, al half gekleet uyt.

I. Gnor.

Wel hoe oft hier locken sel, ist noch geen tijd om op te staen?
Gaet weck me je vrou op, ik moet'er een reys spreken.

Dieuw.

Wat is'er nou weer te quicken, heer, wat kan de man al wint breken!

I. Gnor.

'k Wens jou goeden morgen, kijnt.

Dieuw.

Ik van gelyk, myn lief,
Waer heen myn heer dus vroeg?

I. Gnor.

Maer kind, daer is een dief,
Die een schuur inbrant gesteken heeft, en daerom komense men wecken.

Dieuw.

Wel Rutgert hoe stajje soo? help jou heer sen kousen en schoenen antrecken.

I. Gnor.

Ay me ik hoest me uyt men aem, door dien 't weer soo guurt.

Dieuw.

Seker 't is een qua'e hoest, die van 't eene jaer in 't ander duurt.

I. Gnor.

O wee, wat steeckte kryg ik daer in myn borst? voorseker is'er een wint in esloopen.

Dieuwertje.

Wel weetje geen raet? hangt een haes voorje poort, so suller'er de winden voort na toe loopen.

I. Gnor.

Men hoeft barst an dusent stucken. Och hoe valt me dat hoesten soo swaer.

Dieuwertje.

Was ik als jy, ik sette een' kasket op 't hoofd, dan hielje de stucken noch by me kaer.

I Gnor.

O Noorwegen! Noorwegen!

Dieuwertje.

Die hoest heeft hy in Noorwegen gekregen, (quansuys) wil hy seggen,
Maer hy reket die 75 jaer niet, die hy t'huys heeft.

I Gnor.

Laetje dat soo leggen.
Jou bengel? voort haelt een dweyl, en veegt die rochebellen aen een kant.

Dieuwertje.

Ja waren 't altermael dubbeltjes, die gy in een jaer ter wereld brengt, daer waer schier geen rycker in 't lant.

I. Gnor.

Kom kryg me men lobbe, en schickt me men mantel te degen

Dieuw.

Wacht liefste, ik sel een schuyer halen omje wat of te veggen.

I. Gnor.

Hoor hier Rutgert, en let'er wel op, wat ickje seggen sel.
Iens is soo goet as tiens, siet toe; datje me wel
Op past, dat terwyl ik van huys ben, geen vryers, of vreemde mans mit men vrouw en spreken,
Of byloo ik souje van stonden an den hals breken,
Daerom waerschou ikje, siet weest me een goet knecht,
Bewys jou trouwigheid, soo doeje wel, en recht,
Want by soo veer ik jou maer iens kan in een fout vangen,

So selje sonder gena, al waer jy noch soo stout, hangen.

Dienwertje.

Sta liefste, dat ikje wat of veef, heer hoe vuyl is je hoet.

I. Gnor.

Nou hoort na myn woorden: Voor eerst sie toe datje me geen deur open doet,
Of ik sou se eer ik weg trok, wel te deeg toe-nagelen,
En datje met geen vreemt manvolk spreekt, of 't selj'er te byster op 't land hagelen:
Ook is'er eten genoeg, datje jou van daeg behelpen kent,
Want ik hoop morgen al weer t'huis te wesen, dan sel ik wel een Gans of een Ent.
Vogel mee brengen: nou sie toe let wel op men reden;
Gants lichters hoe seer doen me men voeten, ik kander nau op treden,
Soo steken me die besukte lickdoornen, en extroogen als ik ga.

Dieuwertje.

Ja exteroogen had ik gedocht, hy meent de licht, of het verouderde Podgegra,
Dat'em in die lamme stramme leden soo vat te quellen.

I. Gnor.

Nou Rutgert je weet wat ik jou gezeid heb, en wilt'er jou lyf na stellen,
Of de gallig isje voorland, dus neemt'et wel in acht.
Nou Dieuwertje myn kind, ick wensje hier mee goe nacht.

Binnen.

Dieuw.

Daer gaet hy heen, ay siet'em dat gat iens hangen,
Hoe giert hy met zyn handen! of hy vlieden vangen
Wil, denck ik, dat hy'er dus mee swermt:
Och wat mach ik beginnen? ik hebt me wel hondert mael bekermt,
Dat ik die vent opsloeg, met sen hoofd vol muyse nesten:
Maer had ick geweten dat'er by ouwe luy niet meer ten besten
Waer, als ik nu bevind, 't was van zyn leven niet geschiet;
'k Macht myn geld-gierige moeder dank weten, dieder myn aen riet
Ja kind zeidse, soo een heer tot een man te hebben denck vry dat'et niet vrent is,
Nou wou ick'em wel voor een jonck keerl verruylen, schoon dat hy naekt in sen hembt is,

Ik placht'er verveert voor te wesen, als ik hoorde van byslapen spreken, of praten van een man,
 En nou, nou heb ik 'er juist een gekregen die men altoos geen blaren byten kan:
 Want een hiele nacht deed hy anders niet als kuchen en hoesten
 En als hy het segent eens sniest; begint van alter, en van vooren te proester:
 Een heele nacht leid hy en kreeuwt, en dan ist liefste geeftme dit, geeftme dat, ay krygme de
 pot,
 En geef ikse hem niet tijds genoeg so vliege de ragebelle gelyk krajen, hier an de wand, en
 ginder an 't schot;
 Een heele nacht sit hy en leest, en in plaets van me vriendelyk te omarmen,
 Komt hy met zyn kouwe voeten al ehu, ehu, om die by me te verwarmen,
 Dat's al de vreugd die 'k van hem heb, en geef ik hem onversiens een stoot,
 Soo smyt hy zyn gat al morrende om, en leid'et in myn schoot,
 Soo dat ik die levende dood, niet eens vriendelyk durf aentasten.
 In 't eerst ging hy me wys maken, dat als een man in de vasten,
 Of op heilige dagen zyn vrouwtje wat goeds dee, dat'et groote sonde waer,
 Maer nou doet hy altoos geen sonde; want de vasten duurt met hem een hiel jaer;
 En zock ik hem ter nauwer noot een vriendelykheidjen of te prachen,
 Soo siet hy als de droes tegen den dageraad, en geeft grynsen voor lachen:
 Hy heeft een weesen als een engel, maer 't valt'em an als een aep;
 Wil ik met hem op bruyloften of maelyen wat lustig wesen, soo valt hy altyd in slaep:
 Nu lest waren we tot men ooms ten eten, daer hy, sonder een woord te spreken, staeg onder
 zyn hoed sat en luypte,
 En ik wierd juist gewaer, dat'em'et quyl ten neus en mond uyt druypte,

Liefste zey ick om 't welstaens halven, daer 's boter in jou baens; die sot
 Worden'er quaed om, en zey niet waer, 't is maer een klieckje snot;
 Wat dunckje, of soo een vrouw als ik ben, met sulcken cortesaen niet wel versien is?
 Trouwen, sou men uyt die dorre boogert al uyt wien, wat'er te wien is;
 't Achter quartier, schouwers, voor-neus, hoofd-vleys, schoncken, en voort al't afval mocht
 men wel wech-gooyen.
 Behalven 't vel, dat was noch goed om een Brabantse huyk van te maken, want 't is doorgaens
 vol plooyen.
 Nu ik hoop hy sal niet eeuwig leven, daer troost ik my mee:
 Och! dat hy al aen 't gypen was, ik lichte van blydschap de sarck selver uyt sen stee;
 Meenje dat'et men oock niet verdriet, dat die ouwe schrobber
 Noch soo wantrouwig is, en geeft my aen sulck en vuylen schobber
 Te bewaren: ja wel, men lieve ouwe knecht,
 Jy, en Rutgert, en al de jouwen zyn daer veel te slecht
 Toe: wat meen jy, al durf ik by jou om geen Venusklockje talen,
 Soo gaen ik tog altemet by myn Lodewyk een slockje halen,
 Die weet wat jonge vroutjes hoort, dat is een ander man
 Die houd van sulcke vasten niet, noch die weet van
 Gien heylige dagen te vieren. Sagt, ik moet onse meyt eens roepen,
 Cathelyn.

Cathelijn.

Wat belieffe, Juffer.

Dieu.

Je weet dat huis wel, tussen die twee hooge stoepen,
 Dat op de marckt staet, daer leyt een jong man t'huys,
 Die Lodewyk hiet, en segt, dat hy cito, cito hier in men huys
 Moet komen: want ick heb een brief die aen hem geschreven is.

Cathalijn.

Soer wel Juffrouw.

Dieuw.

Rutgert, Rurtgert, wel waer of de gek gebleven
 Ik moet hem meesten uyt te sturen, dat hy ons wat eten koopt;
 Of'et den ouweu bloed wel droomt, gis ik, dat hy mer hoorens loopt?
 't Schaet zulke Jan gatten niet, waerom zynse so stout?
 Die speelt, en weet dat hy verliesen sel, is 't niet meer als billyk dat hy zyn hoofd klout?
 Daerom raed' ik jou vrysters altemael, datje jou jonge leden
 (Indienje wys bent) altoos aen geen' ouwe mans gaet besteden;
 Want die'er plaisier meent van te hebben, die komt bedrogen uyt,
 Daerom seyt dit ouwe veersje recht, 't welk aldus luyt:

*Losse Tandem, harde Neuten,
 Dichte Backen, lecke Geuten,
 Een Jong-wijf, en een ouwen Bloet,
 Doen malkander seldom goet.*
 Seker die dat gemaekt heeft, heeft wel van de moort geweten.

Rutgert.

Juffrouw, hebje my geroepen?

Dieuw.

Ja 'k Rutgert; je soud ons wat t'eten
 Halen. Sie daer is gelt.

Rutgert.

Ja, maer weetje wel Juffrouw,
 Dat'et me op men hals verboden is, dat ik niet uytgaen sou.

Dieuw.

Om dese gang min of meer, waer mach de geck voor vreesen?

Rutgert.

Ik vrees dat dese, en dan noch een gang, myn alderlest sou wesen.

Dieu.

Tut, tut, je hebt geen noot, ik sel'er borg voor staen.

Rutgert.

Ja, ik sou vast hangen moeten, en de borg sou vry gaen,
 Ik wil al doen watje hebben wil, maer daer toe selje me niet belesen.

Dieuw

Ik seg dat ik'et hebben wil.

Rutgert.

Ik durf het niet doen.

Dieuw.

Hoe selt hier wesen
 Jou rekel, jou schobbejack; de droes vaerje inje balg.

Rutgert.

Ja, daer ben ik niet half soo vervaert veur, als voor de galg.

Dieuw.

Ik sweer jou eerlose schellem, ik sel 't jou betalen.

Rutgert.

Dat mengje doen, ik sel jouwenshalven geen strop om men hals halen.

Seste Uitkomst.

Iemant met Elck uyt.

Iemant.

WAt dunkt u van die schelm, hy is'er al van daen,
Hy is dan waer by is, hy sal me niet ontgaent
Ik sal hem gints en weer in alle dorpen zoeken,
En loopt gy in de stad, doorsnuffelt alle hoeken:
En soo gy hem daer vind soo komt, verstaje wel,
Gints in de roode leeuw, daer ik u wachten sel.

Binnen.

Zevende Uitkomst.

Niemant, eenige complementen makende, met Niemendal uyt.

Niemant.

OCh neen, 'k bedanck je seer, myn lust niet meer te eten.
Ha wat is Niemant daer een eer geschiet, ik zoudje niet weten
Te verhalen, en 't is me niet mogelyk in een aem
Te vertellen, hoe ordentlyk, en hoe bequaem
Dat'et eten opgeset worde; wat waren daer al taerten, pasteyn, en venesoenen.
Maer al de patrysen, pauwen, swanen, vaysanten, hoendren en kapoenen,
En voorts al 't klein gebeent; dat is niet om uit te spreken.
Ja sy hadden, om Niemant wel te tracteeren, hiele ossen aen 't spit gesteken.
Heer, wat warender al hasen, lamprayen, konynen, en hoe menig kalfsborst en schapenbout,
En se vraegden met sulken reverency, wat lust myn heer Niemant, een deele, of een kanne
wijn, die so kout
Als een ys is? of een wyntje uit Canaryen,
Of een muscadel, of een alicant, of een petersemyn, of een seck, of een wyn françois? wat
staje daer te laryen,

Riep de hoof-meester tot de knechts, voort breng alderley wyn hier,
 Wel vragde hy me, lust men Heer Niemant oock een dronckje Serbster bier?
 Of Bronswyckse mom, of Lubsh, of Rostocker, of Hamborger, of Nimweegse mol? men heer
 hoeft maer te commandeeren.
 Niemant bedanktje hartelyk, maer messieurs, zeyd ik, ik sou graeg begeeren
 Te weten, hoe dat gy by dese tyd aen 't Serbster bier geraeckt bent?
 We hebben daer aen een brouwer geschreven (also) sie toe datje ons een ton tien à twael die
 wel smaekt sent,
 (Seyd een van de heeren) want we hebben vernomen,
 Dat Niemant geresolveert is, met Niemendal, by ons te komen,
 En al de soldaten en struyckrovers, so dra alsse hoorden dat'et voor Niemant was, deden een
 eet,
 Dat hy datelyk sterven sou, die in 't minste maer eenig leet
 Aen het selfde goed dee; en ook de Officiers, en andere groote heeren,
 Lieten het vry en vranck, sonder eenig rantsoen of tol passeeren
 't Hert lachte me in men lyf, doe ik dat hoorden, en ik dacht,
 Ik ben byget gien slechte geck nou Niemant van dat geboeft soo word gevrees en geacht.
 Doe Niemant wel gegeten had, namense de tafel op, want onser genade mocht niet meer
 schranssen:
 Hadje al dat gejuffert esien, die daer gekomen waren om met Niemant een galliaertje te danssen,
 Je had blint geworden! de Sinjoors versochten an me of Niemant geliefde d'eerste te zijn:
 Och ja, zeyd ik, mit komt'er een extraordinary schoone Madam by myn,
 En se maeckte sulcken baselos manes teugens me met nuypen en met nygen,

Dat Niemant, door haer galliaerd wesen, een opstying begon te krygen:
 Och sey ik in myn selfs, hoe heeftse men hert soo doorgriefft ras;
 Je kunt dencken of 't geen schoone Juffrouw waer, daer Niemant in verlief was;
 Mit komt'er een man, die wel honderd tonne goud ryk was, die wou me met gewelt sen dochter
 geven:
 Want (zeid hy) Niemant gun ikse, en al men vrienden verslaen 't soo even.
 Als een swerm byen, vlogen sen erfgenamen om men heen.
 En dat Niemant haer trouwen sou, warens heel wel mee te vreên,
 In summa, had ik an elcke vinger een willen hebben, ik had se konnen krygen.
 En doese sagen dat ik vertrecken wou, begonnte altemael te swygen,
 En keken me met bedaertheid aen, om te hooren wat'er uyt komen sou.
 Ik deedje daer een brave oraty, als dat Niemant haer hartelyck bedanckte, en dat ick nou
 Geresolveert was, om myn moers seun te leggen in sen duynaetje.
 't Gejuffert vloog om men lyf als een diel krayen, en baden dat ik'er noch een praetje
 Verlienen wou. Ik excuseerde me, en sey gelievekens 't is te laet,
 Wel zaid'et hiele geselschap, als Niemaet gaen wil, soo wille we mee gaen, we wille niet
 hebben datje allienig gaet,
 Maer wy willen u convoyeeren tot an u-lieder woning
 Gelykse ook deden: een yder socht doe sen verschoning
 Op 't best te doen, en seyden, hebben wy Niemant na behooren niet getracteert.
 Wy bidde u, aensiet het goede hart, en houd ons geexcuseert,
 Wy sullen 't morgen verbeteren, gelyk'et ook geschiet is
 't Was gisteren al vry kostelik, maer van daeg dobbelt'et niet mis,

Doen Niemandt wel gegeten en gedronken had, nam ik wederom men afscheid,
 Om met Niemendal weer te vertrecken, holla verbeid
 Noch een weinig, wy moeten uwer eerwaerdigheid iets schencken.
 (Seydense tot een gedachtenis) Ik wist niet wat ik dencken
 Sou; en se vereerde me een uytermaten schoon paert,
 Niemandt heeft sen leven geen schoonder gesien, de maanen en de staert
 Hangen tot op de aerd, daet by heeft'et twie vleugels:
 Want het kan vliegen als een kray, de zael en oock de teugels
 Zijn hiel kostelyk, vol parlen en diamanten in goud geset,
 En 't heeft sulcken weeligen en parmantigen tret,
 Datje 't niet gelooven soud, ja alle dingen kan het leeren;
 Daer en boven heeft'et een gaef, dat het kan propheteren;
 Want als ik ergens na toe wil, daer ik prys en gewin
 Behalen sel, soo roept'et en schreeuwt'et, hin, hin, hin,
 En dat beduyt soo veel als heen; maer anders begint'et te bromme,
 Indien'er eenig perykel is, homme, homme, homme,
 Of hy seggen wou keert weerom. Ja manne broeders siet
 Sulcken paert heeft Niemandt, en sijns gelyck is in de wereld niet.

Niemendal.

Ja heerschip, de luy merckte ook wel dat ik van goede aerd was,
 Want se hebben myn Niemendal meer geschoncken als ik waerd was,
 Soo dat ik seker niet weet, waer ik 't bergen sel.
 Dese korf is tot boven toe vol.

Niemant.

Wat hebje gekregen Niemendal?
 Schud uit de korf, en laet onser genaden eens kycken.

Niemendal.

Myn heer siet eens, is'er niet wel. voor twee koningrycken
 Aen goud en zilver, en andere kostelycke waer?
 Dat de Keyser met men ruylen wou, sie daer
 Ik sou 't niet doen willen.

Niemand.

Daer hebje Niemendal gelyk in, ja je seker,
 Maer om datse wel wisten dat Niemandt gelds genoeg had schonckense my een beker
 Daer de hiele story van den ouwen Hillebrant in gegraveert stont,
 Die, om dat hy'em van sen soon onwetende gebraveert vont,
 Den slagsweerd trok, en voorts al de geschiedenis,
 Daer by, hoe datse men kaer soo grouwelyk in de wildernisse
 Aenranden Somma sommarum, ik weet'et selver niet,
 Noch ick kanje niet verhalen, al die eer die me daer is geschiet:
 Want doen onse erntveste ter poort uyt ree, met al de groote heeren,
 Quam de hiele burgery in volle wapenen an marceeren,
 En schooten driemael salvo, daer op volgde 't geluyt
 Van al de kloeken, en Niemandt raekte soo ter poort uyt
 Met sulcken grooten eer

Een party Boeren al klagende uyt.

4 Boer.

O wee! ô wee! och lacy! och armen!
 Och wy arme boeren, wy arme boeren.

Niemendal

Wel wat beduyt dit kermen?

Niemandt.

Hoe ist nou, fijn man, wat schortje, hebje pijn in 't hoofd?

4 Boer.

Och! och! de Soldaten hebben onse kerk berooft,
 En in de grond verbrand, se lieten ons niet houwen,
 Maer Iemant, hoop ik, selse uyt barmhertigheid weer opbouwen
 Laten, heb ik maer 't geluk dat ik hem vinden kan.

Niemandt.

Ha dou lompe vlegel, dou boer, waer siestou myn voor an?
 Ik bin mans genoeg, om die zaek alleenig te beslechten,
 Sie daer, daer hebje geld, laetse nu weer oprechten.

4 Boer.

Wat vromer man is dit, heb danck, barmhertige heer,
 Voor dese milde gaef, 'k hoop dat jou den hemel 't weer

Rykeylk beloonen sel, voor 't geen jy ons gaet schenken
 Selle we jou altijd weer in ons gebedt gedenken.
 Maer segt me, goede heer, ik bid, hoe dat jou naem is,
 Soo selle wyse in de kerck, ter plaetse daer 't bequaem is
 Doen houwen in een steen, tot een denkbarig teken,
 Op dat die na ons komt, weet van u deugd te spreken,
 Dat jy ons in de nood, soo trouwlyck bood de hand.

Niem.

Onser edele erntvesten name, is monsieur *Niemant*.

4 Boer.

Och vergeeff't me, edele erntveste heer, *Niemant*, heb ik jou na behooren niet ge-eert,
 Nu bevind ik, dat onse Pastoor een Propheet is, want hy het wel honderd mael gepropheert,
 Als we met schrayende oogen van onse kerck begosten te praten,
 Dat hy dan sey, vrienden stelt jou hert gerust, want *Niemant* sel de kerck weer opbouwen laten,
 En hy sal *Niemendal* mee brengen, en troosten de vroomen wis.

Niemant.

't Is soo gelyck hy seyde, dit is *Niemendal*, die mit me gekomen is,
 Indienje hem van doen hebt, hou daer ik wilj'em geren geven.

4 Boer.

Och neen voor dees tyd niet. Ick wens jou een lang leven,
 Edele erntveste heer, ik bedanck *Niemant* uyt de naem van allegaer.

Niemant.

Tot jouwen besten, groet jou Pastoor van *Niemants* wegen, selje vaêr?
 Daer heeft Iemant al weer doende geweest, men hoort hem te hangen,
 Die eerloose schelm.

Een deel gevangen al jammerlijck roepende.

1 Gev.

Och! wy arme gevangen,
 Wy vergaen in vuyligheid, we hebben kleeren noch kost!

Och is Niemant, is Niemant noch niet gekomen, die die ons verlost?

Niemant.

Wel wat is daer voor geschreeuw, luystert eens Niemendalle.

3 Gev.

Och is'er Niemant niet, die den hemel te gevalle,
Ons arme luy verlost? och dat'et Godt erbarm,
Dat Niemant hier niet is, die zig over ons ontfarm.

Niemendal.

Het volk roept om jou men heer, met groot verlangen.
En na ik het bespeur, soo zijnse daer gevangen.

Niemant.

Seker dat is niet goed, dat moet ik gaen besien.

Hy klopt an.

Supier.

Wie klopt daer?

Niemant.

Al goed vriend. Maer wat zyn dit voor liên
Dieje hier gevangen hout?

Supier.

Myn vriend het zyn soldaten,
Burgers, en Edelluy.

Niemant.

Je seltse voort los laten,
Verstaje wel Supier, want'et onser genadens wil is.

Sup.

Wel hey wat gek is dit hoe wayt het daer't niet stil is?

Niem.

Ik segje op myn woort, laet jy de luy weer loopen.

Supier.

Ik seg jou op myn woort ik doe de deur niet open,
Voor dat myn geld hier is, en dan noch het rantsoen.

Niemant.

Ben ik niet mans genoeg?

Supier.

Neen, dat sel Niemant doen.

Niemant.

Weet jy wel wie ik ben?

Supier.

Wat hoef ik dat te weten?

Niemant.

Hoor, seg jy Niemendal, hoe dat ik ben geheten.

Niemendal.

Die man.

Supier.

Wat man?

Niemendal.

Die jy daer ginder siet,

Is die men over al de machtige Niemant hiet.

Supier.

Heer Niemant, 'k bid genâ, ay wilt men fout verschoonen.

Niemant.

Wat hebben sy verteert?

Supier.

Maer vyftig duysent kroonen.

Niemand.

Sie daer, daer is jou geld, voort die luyden los.

Supier

Men heer, het sal geschiên.

Niemand.

Doe botten Deensen os.

Sup.

Niemand heeft jou gelost, voor dese goude kroonen.

De Gevangens al gelijk.

Dat wil de goede Godt aen Niemand weer beloonen.

1 Gev.

Och Niemand, vrome man, ik val voor u te voet,
Veereert me een' stuck broot, waer me 'k men honger boet,
't Is nu de vierde dag, dat ik niet heb geeten.

Niemand.

Kammeraet daer zyn twee hagjes, selje daet wel raet toe weten?

1 Gevang.

Men heer ik hoop van ja.

Niemand.

Eet dan vry dat'et raect.

2 Gevang.

Ay my ik sterf van dorst.

Niemand

Sie daer vat an de vles,

2 Gevange.

O Godt, dat dronckje smaect,

3 Gevang.

Soeg, soeg, het is so kout, hebje niet een kleetje,
Edele erntveste heer Niemand, daer ik me een beetje
Mee bedecken kan?

Niemand.

Och ja, kom hier myn vriend,
Hier heb ickeen rock in men veurbroeck, sie eens ofse jou dient.

3 Gevange.

Ja heer, se pastme wel, ick bidt verschoont myn vergen

4 Gevange.

Monsu, weete Niemand niet een nachte voor my te herbergen?
Ik fremde mane bin, ik hier niet hebbe mon mason.

Niemant

Maer wat bin jy voor een lantsman?

4 *Gevange.*

Monsu, icke ben een Walon.

Niemant.

Dat docht me al an jou woorden, want je begost soo te walen,

Nu blyf maer by me, Niemand sel jou herreberg verschaffen, sonder een duyts te betalen.

4 *Gevange.*

Monsu, icke jou serviture ben, soo lang icke leve lanck.

1 *Gevang.*

Och heer Niemand, wat raet met onse macker, hy is soo kranck

Dat hy niet een voet versetten kan?

Niemant.

Wel laet hem hier verschijnen
Och heer die armen man, ay ziet'em eens gaen quiijnen
Ik heb'er deernis mee.

Niemendal.

Hoe wordje kreupel, heer?

Niemant.

Och ja, men been word styf: want Niemant hinckt van een ander mans seer.

3 *Gevange.*

Myn heer wat raed met hem?

Niemant.

Wees jy maer wel te vreden,
Kom, kruyt hem na de stad, daer sal ik hem by goê luy besteden,
Soo lang tot dat hy genesen is, hoorje wel?

2 *Gevange.*

Maer erntveste heer, in 't gevangenhuis levt een arm gesel
Die gisteren ochtent storf, wille wy hem eerst begraven?

Niemant.

Och ja, 't is Christelick en billyck, dat men de weerloose dooden handhaven,
En besteedse eerlyck ter aerden; hoewel'er sommige zijn,
Die seggen, als de ziel maer wel is, wat roert'et mijn
Waer dat het lichaem blyft? 'k seg. 't Is een groote zegen
Als God de ziel, en 't lichaem eerlyck de aerde heeft verkregen
Nou neemt hem op jou schoft, en torst hem algelyck,
En om dat'et een arm keerl is, sel Niemant met Niemendal het lyck
Volgen. Wie maeckt ons hier een graft? kom spring jy na beneden,
Het is al diep genoeg, en dect de doode leden
Nu wederom met aerd, en volg me met fatsoen,
Niemant sal over 't lyck zielmissen laten doen,
By onse prochiaen, want die zingt dickwils missen,
En 't mist'em altemet wel dapper uyt zijn gissen.

Binnen.

Elckeen, Niemant een wyl gehoort hebbende, volgt hem na, en komt voort weêr uyt.

Elck.

Ik volg al soetjes na, en sie waer hy beland.
Ik heb de snof al wel weg. 'k Sweer, dat hy Iemants hand
Nu niet ontkomen sal, ik ga 't myn heer aenseggen,
Dat Niemant dese nacht blyft in de kerrick leggen

Binnen.

Het derde bedryf.

Achtste Uitkomst.

Lodewijck.

Lod.

O Lang gewenste dag, hoe heb ik u verbeyt,
O lang gewenste dag, vol alle vrolyckheit:
O dag, waer in ik sal nu eynden myn verdrieten,
O dag, waer in ik sal, na wens mijn lust genieten:
Ik was gelyck een bloem, door hagelbuy verstickt,
Maer door dees blijde maer nu weder heel verquickt.
Soo doet een noorderbuy het land haer vreugd verdwynen,
So komt met vrolykheid de Son baer weer verschynen.
Wel aen dan Lodewyck, tijd vaerdig op de been,
Vliegt voeten in der yl naer myn beminde heen,
Mijn hert dat hippelt al, myn ziel verlaet de banden
Van hare tijdgesel, en geeft zig in de handen
Van een, die overlang haer willig heeft geboeyt.
Los zijnde, sterrikt zy; maer wederom soo groeyt
Haer leven dapper aen, wanneer sy is gevangen
Mijn hert dat heeft zig al in 't vangenhuys verhangen:
Want sint dat ik'et nam, en smee'tet in haer schoot,
Doe haeckten 't lichaem ook na sulk een soete doot;
Soetzingende Syreen, door al u soet getover,
Soo stap ik naer u toe, en geef myn aen u over.

Rutgert in de deur op schiltwacht staende, stut hem.

Rutgert.

Sacht heer, waer wil gy heen?

Lodewijck.

Ik sou u vrouw eens spreken.

Rutgert.

Myn heer, dat mach niet zyn.

Lodewijck.

Wel wat zyn dit voor treken?
Sy heeft my bood' gestuurt

Rutgert.

't Is heer gelyck gy siet.

Lodew.

Ik seg u laet myn in.

Rutgert.

Myn heer ik durrif niet.

Lod.

Wat oorsaek, segt eens fielt, komt gy me soo ontfangen.

Rutg.

Wat oorsaek Lodewyk? om dat ik vrees voor hangen.

Lodew.

Ik seg u laet my in, of anders 't wort u beurt.

Rutgert.

't Is lichtelyk gedaen, 't geen lichtelyk wort betreurt.

Lodew.

Voort seg ik uit de deur, of 'k salder u uit rocken.

Rutg.

Al sloegje me so droog gelyk een maertse boeken,
Soo set ik evenwel geen voeten uyt de deur.

Lodew.

Eerloose stucke schelms, ik raed u siet 'er veur.

Rutg.

Soo hoop ik ook te doen.

Lodew.

'k Geloof niet dat'et deeg is,
Het heeft zyn oorsaek al, dat hy me in de weeg is,
De Drost heeft'er verboën, soo 'k an zyn reden merk,
Het buldren gelt hier niet, hoe stel ik dit in 't werk?
Geen ding en is soo starck, men kan 't met gout doorbooren,
'k Moet sien of ik dien bloet dan oock niet kan bekooren.
Segt, wat's d'oorzaak, dat gy my niet in en laet,
Kan'et u hinderen?

Rutg

Myn heer, ay wat een praet,
Gelooft, dat'et aen myn stont, ik sou 't u niet heletten,
Maer dat ik 't leven in gevaerlykheid sou setten
Om u, of om mevrou, dat dunckt me ongeraên,
Dus heb ik liever 't beste te kiezen van twee quaên:
Want siet de drost die heeft men op men hals verboden
Terwyl hy is van huys, dat ik geen vreemde goden,
Met sijne Alcumeen, ons Juffrouw, spreken laet.

Lodew.

Tut, tut, ist anders niet, daer toe weet ik wel raet,

Die saek en lijd geen last, ik weet het goed te maken.

Rut.

So 't ongeluk myn trof, wie sou me weer ontslaken,
De Drost die is een man, die'm niet vermurwen laet,
Door smeken of gebeên, hoe schoon datmen ook praet.

Lod.

Maer segt eens Rutgert, hoe sou hy't te wete krygen?
Indien gy 't selfs niet klapt, wy sullen 't wel verswygen;
En daerom bidd' ik, dat gy myn niet op en houd,
En tot vergelding, schenck ik u dees stucken goud.

Rutg.

Ay seker, Lodewyk, ik durrif'et niet nemen.

Lod.

Tast aen, wat dese gek, hoe staet hy dus te temen?
Dat al de wereld lieft, wort dat van u veracht?
'k Geloof heel vast van neen, wat staet gy dan te suffen,
En laet door ydele waen en vrees u hert verbluffen:
Gy kent myn ommers wel, en 't is wel eer geschiet,
Dat gy in 't naerst der nacht my heymelyk in liet;
Hoe staet gy soo en dut, ontfangt dees goude kroonen,
Dit's maer een kleynigheid, 'k sal 't noch bet beloonen,
Wat segtge, spreecktge niet?

Rutgert.

Ik weet niet wat ik doe,
De gallig grynst men aen, en 't geld dat lacht me toe.

Lodew

Neemt gy'et op myn woord, 't sal wel ten besten komen.

Rutg.

Maer melt'et doch geen mensch.

Lodewijck.

Waer moogt gy al voor schroomen.

Rutg.

So gaen ik dan, myn heer, en seg dat gy hier zijt.

Lodewijck

Wel aen ik wacht haer hier.

O lang gewenste tijt!

Hoe heb ik u verbeyt, maer nu noch eens verkregen;
'k Vertoon nu Jupiter, die, door een goude regen,
Zijn lang gewenste lust boete met Danaë,
Want op die selfde voet soo klaer ik'et nu mee:
O rechte proef des mins, gy kunt'et al bedwingen,
O krachtige metael, gy doet de slooten springen,
En maekt een ruyme baen, daer eerst geen open was.

Dieuw.

Weest welkom, Lodewyk.

Lodewijk

Mevrouwe, alsoo ras
Ik dese tyding kreeg, en dat my quam ter ooren

't Vertrecken van u man, doe wierd ik als herbooren,
 En van de dood verwekt, myn hert kreeg weder moed,
 De logge geest verdween door 't roeren in 't bloed,
 En 't lichaem dat soo lang had sonder ziel gelegen,
 Heeft door dees blyde maër haer ziel weerom gekregen
 Mijn leven staet aen u, Me-juffrouw, ik beken,
 Dat sonder uwe gunst ik niet met al en ben.

Dieuw.

U heusheid, Lodewyk, gelieft'et soo te seggen.

Lodew

Mijn soete engelin, kund gy dit wederleggen,
 Soo bidd' ik spreek, ay spreek, en antwoord gy myn niet?

Dieuw.

De eer is al te groot, die my van u geschiet.

Lodewijck.

Hoe zaid myn lief, te groot? ik kan 't so groot niet maken
 Als u waerdy verdiend, daerom moet ik het staken,
 Ik kan niet alt ik wil, of als ik garen sou.

Dieuw.

Gy roemt my al te hoog.

Lod.

O neen, beleefde vrou,
 U schoonheid die verdient al andere minnetockjes.
 Als ik u hair aenschouw, hoe dat de dartle lockjes.
 Door 't spelen van de wind, swieren om 't aenzigt heen,
 Dan swieren, lieve vrouw, myn sinnen ook met een;
 Sic ik u wangen aen, verçiert met schoone bloosen,
 Soo spreek ik in myn self, hier is het puyk van roosen;
 Geef ik 't gesicht verlof, dat het wat verder gaet,
 Soo dool'er uren lang, lief in u heus gelaet:
 Want siet, u oogjes zijn twee tintelende starren,
 Daer 't redelyck vernuft haer plicht gaet in verwarren.
 U neusje gaef en eël is wonder wel besneên,
 U tandjes maeckt beschaemt het suyver elpenbeen;
 U mont die blaest een geur van soete angelieren,
 Dat het korale root op 't schoonste soeckt te çieren
 Wanneer het sig verrept; en u snee witte hals
 Verdooft de schoonste swaen, en maeckt haer witheid vals.
 U borsjes, als ik die na wens maer mag genaken,
 Vraeg ik na nekter niet, noch amosijnse smaken,

O dartele vreugdenberg, waer op Cupido streeft,
Voort swyg ik van de rest, wyl het geen pas en geeft.
Ja u volmaeckte lyf, doet my heel vast gelooven,
Dat gy het schoonste schoon in schoonheid gaet te beven.

Dieuw.

Soo seker, Lodewyck, sta ik soo in u sin?

Lodewijck.

Ja, soo dat mooglyk waer, ik maect' u een godin:
Doch 'k heb het al gedaen, 'k heb u de macht gegeven.

Dieuw.

Wanneer doch?

Lodewijck.

Doe ik u opofferde dit leven.
Ik sweer noch eens godin, dat ik u dienaer blyf,
En dat ik offer u gewillig ziel en lyf.

Dieuwertje.

Gy maect, ô Lodewyck, door u aen minnig praten,
Dat dese teere ziel haer woonplaets moet verlaten,
Op hoope, dat gy haer huisvelling geven moogt.

Lodew.

Indien'er minnaer is, die op zijn weermin boogt,
Soo ben ik'et met recht, want in dit lichaem krielen,
En mengen onder een tich twee verliefde zielen.

Dieuw.

Hoe gunstig is 't geluck, dat ons te samen voegt,

Lodew.

Nu ik by u mach zijn, nu is myn hert vernoegt,

Dieuw

Myn lief, ik heb men selss wel honderdmael bekommert,
Om eens by u te zijn, maer ach! ik was beslommert
Staeg met dien ouwen geck, hy liet my noyt gerust,
Maer nu vergeet ik 't al; mits dat gy my.

Lodew.

Wat doch?

Dieuw.

Eens kust.

Lodew.

Kan ik met sulken dienst al u verdrieten blussen?
Kom dan, myn engelin, ik sal u ryckelyck kussen.

Dieuw.

Het Kussen van myn lief, en drucken van u hand,
Ontsteekt myn teedre ziel noch tot een heeter brand.

Lodew.

Die sal ik na myn macht, brantstichster, weer uydooven,
Hoewel gy my ontsteekt van onderen tot boven.

Dieuw.

So sal het nodig zyn, dat d'een den and'ren helpt.

Lodewijck.

Ay, toont my dan u hulp, eer myn de vlam verselpt,

Dieuw.

't Is nu de rechte tyd, wyl Cupido ter been is.

Lodew.

Kom gaen wy dan myn lief, en trotsen Mars en Venis.

Dieuw.

Wel aen, dat is u voor, maer wie de stryt verliest.

Lodew.

Heeft voordeel, dat die weer een nieuwe stryt verkiest.

Binnen.

Negende Uitkomst.

Iemant met Elckeen uyt

Iemant.

JA seker, is hy daer soo hoop ik hem te vangen,
Want siet ik rust niet eer, voor dat hy is gehangen:
Syn leven loopt gevaer, en door de leste brand
Heb ik al 't Boerevolk gekregen op myn hand:
Hy waer al kout geweest, had hy niet deur gaen glippen,
Maer 'k hoop nu dese reys sal hy me niet ontslippen;
Ik heb een list bedocht.

Elck.

Myn heer, ay segt doch wat?

Iemant.

Ontrent der metten tyd, soo sal ik sien een gat
Behendighlyk omtrent de Sacristy te grave,
En als dat is geschier, soo sal ik als een rave
De Ornamenten, en voort al het Misgewaet
Wechnemen, en komt de Priester dan juist op de heeter daet,
Om 's nachts de dienst te doen, so sal hy 't toestel missen,
Wat daer sal uit ontstaen, kan Elkeen selfs wel gissen.
Ik sal voor eerst het goed verschuylen diep en wel,
En sonder twyffel dat men de Kerrick doorsoecken sel,
Als Iemant daer niet is, soo sal m'er Niemant vinden.
Wanneer gy dit vermerkt soo treet vry stoutelyk in den
Hoop, terstont sal Elck dan werden afgevraegt
Of hy de dief niet kent, segt dan dat gy'et saegt
Dat Niemant heeft een gat door 't metsel werk gaen booren,
Het volk sal meer naer u, als na die schelm hooren.

En als'er word gevraegt, of Iemant niet en weet,
 Waer 't goed gebleven is, soo sal ik al gereed
 Voort roepen overluyt, met dese myne oogen
 Heb ik het selfs gesien, dat hy u heeft bedroogen;
 Want 'k heb'em nagespeurt, dat hy 't gestoolen goet
 Op 't kerrick hof begroef, en ging doe, voet voor voet,
 Al stilltjes te rug, begaf'em weer ter kercken,
 En viel voor 't outaer neer, op datmen 't niet sou mereken
 Dat hy'et Misgewaet soo schelms gestoolen had,
 Om daer van blyck te doen, soo sal ik haer een gat
 Dat ik gegraven heb, en 't goed daer in gesmeten,
 Gaen toonen, 't slechte volk en sal niet beter weten,
 Of 't is soo in der daer, voorseker werd dees fiel
 In dat verwart tumult verdeelt van lyf en ziel,
 'k Geloof niet, dat hy dees dans met list nu sal ontspringen,
 Maer dat hy als een dief sal 't galgelielje singen.
 Wat dunckt daer Ellick of?

Elck.

Het dunckt myn wel geraên,
 En 't is ook hooge tijd, liet gy'em langer gaen,
 Niemand sou met goed doen, u weer de loef of steken,
 Van Niemants mildheid weet'er heele land te spreken,
 Om dat hy bouwen liet een afgebrande Kerck
 Op sijne kosten, en deed oock daer en boven 't werck
 Van barmhertigheid, hy spysde de hongerige, hy laefde de dorstige, hy loste de gevangen,
 Hy trooste de krancken, hy herbergde de vreemde, en liet de naeckte klee'dren langen.
 Ja selver de dooden liet hy begraven voor zijn eigen gelt
 En leyt rechtevoort en bid voor de ziel.

Iemant.

Hoe swelt
 Myn hert in toorn, dat ik myn leedwesen
 Hoor, dat Niemants deugt en eer werd boven myn gepresen,
 Maer 'k hoop niet dat Elckeen myn mee verlaten sel.

Elck.

O neen heer, maer om dat'em Elck niet wel
 Mach setten, sou ik je als een trouwe vriend rade,
 Dat gy voor al niet suymde, eer dat'er word te spade.

Iemant.

O neen myn waerde vriend, 't is alles bestelt,
 De tyd die is naby, dat het zyn leven gelt:
 Sie daer myn vrient, sie daer, dat 's voor u trouwe dienste
 Sta my maer trouwlyk by, soo sal 'k op 't onversienste
 Dien eere loos schelm wel helpen aen een kant.

Elck.

Sacht heer, de Drost die komt.

De Drost met eenige Boeren, al pratende uyt.

Floris.

Och ja, 't is soo.

I. Gnor.

'k Had Niemant
 Sulks noyt vertrouwt, dan doch wat sal me seggen,
 Nu men op Niemant geen vetrouwen meer mag leggen;

Floris.

Maer heerschap, of hy weer quam?

I. Gnor.

Soo spreekt me vryelyck aen,
 Ik selje bystant doen, 't is tyd voor myn te gaen.

Floris.

Wel heerschap goeden dag.

Binnen.

Iemant

Gelieft myn heer te scheyen?
 Gunt Iemant dan de eer, dat hy u mag geleyen
 Tot aen u wooning.

I. Gnor.

Wel soo'et u belieft.

Iemant.

Myn heer, men beed is dit, dat gy men dog gerieft
 En u halptrycke hand aen Iemant wilt verleenen.

I. Gnor.

Ja, maer is 't buyten scha?

Iemant.

Myn heer, en wilt niet meenen
 Dat 'k so onreed'lyk ben, ô neen, ik weet het wel
 Die met'et recht om gaet, hoe hy hem dragen sel,
 En daerom denkt vry heer, 't sal u niet wesen schadelyk,
 Daer 's Niemant die gy soekt, die heeft myn laest eens smadelyck

In een volle kerk, heel lelyk uitgemaekt,
Hoe schoon dat ik oock sprack, 'k wierd van hem niet ontslackt,
Hy had me dapper voor, hy maekten 't langs hoe grover,
Hy scholt me voor een dief, en voor een kerrickrover,
Dan voor een hoerendop, en schellem, en moordenaer,
Dat was 't alderminst.

I. Gnor.

Maer zyn al jou woorden waer,
Hebjer getuygen by?

Iemant.

Myn heer, 'k sal u geen logens openbaren,
Elkeen die hoorden 't, in die sal 't myn heer verklaren.

I. Gnor.

Wel nou sijn man beken jy, dat 'er sulks geschiet is?

Elck.

Och ja, myn waerde heer, hoewel 't myn dapper leet is.

I. Gnor.

Myn vriend, jy hebt voldaan, wy hebben al genoeg klaerheid!
Want dat Elckeen seyt, dat is gemeenlyk de waerheid.

Iemant

Ja sulken schellem, heer, en is in 't heele land niet.
Ik sou nog wel meer seggen, dat ik 't niet om de schand liet,
Hoe dat die geyle hont een eerlyck man zyn dochter Verkrachte.

I. Gnor

Hoe klaerde hy dat?

Iemant.

Siet eens, myn heer, hy brochter,
Op een heymelycke plaets, en heeft haer daer geschent,
Of anders dreygde haer te dooden, gelyckse selfs heeft Bekent.

Elck.

Die man, die noch onlangs elendig wier verslagen 'k wed
Dat heeft hy ook gedaen, gelieft'et u te vragen,
So vraeg'et an die, die'er van't begin by geweest hebben,
Datse allemael seggen, dat'et Niemand gedaen het,

I. Gnor.

Hange sel sen Voorland wesen, kan ik'em maer veroveren,
Dat vrees ik van zynent wegen.

Elck.

Ja maer die schelm kan toveren.

I. Gnor.

Benedijstes, wat mens is dat, dat't Elk niet sey, ik loofden 't niet,
Maer nou moet ik wel: daerom jy goe luy, ziet
Datje hem, soo 't mogelyk is, ergens kent op speuren,
En kryg ik'em in men kluuyven, soo wil ik hem wel van te veuren
Waerschouwen so hy wat uytstaen het, dat hy by tijds sen testament maeckt,
En zijn ziel wel besorigt, want zyn leven aen een einde racekt.

Iemant

Myn heer tot dank baerheid, neemt dese goude kroonen.

I. Gnor.

't Had niet noodig geweest, maer ik beloofje hulp te toonen:
 Nou vriende ik ben dicht by huys, ik bedanckje seer,
 Je kunt me ter gelegener tijd weer toe spreken.

Iemant

Seer wel, myn heer,
 Wat dunkt u, dat gaet wel, ik heb een groot genoeg,
 Kom gaenswe, 't is tijd om ons ter kerck te voegen.

Binnen.

Tiende Uitkomst.

Rutgert half gekleet, vraegt al grouwende, wie daer klopt, en gehooft hebbende, dat'et Joncker Gnor is, weckt Juffrouw Dieuwertje, en Lodewijck op, die al half gekleet, wijl de Drost in 't doncker ingelaten wort, ter deuren uytsluypt, en vergeet zijn laersen.

Rutg.

HEbje jou leven sulck rasen gehooft, wat is daer voor geklop?

I Gnor.

Wel bengel, hoe selt hier locken? voort seg ik, doe op.

Rutgert.

Gans lyden, het is'et heerschap, hier selt ellendig op 't land weyen;
 Ick mag'er op gaen wecken, hoe is 't, slaepje noch metje beyen?

Lodewijck.

Wel Rutgert, wat is'er te doen?

Rutgert.

Wat sou'er zijn,
 Het heerschap klopt, of hy dol en beseten is.

Dieuwertje

O mijn.
 Men lieve Lodewyck, hoe sellewe dit best maken?

Lod.

Ay sorrigt niet, myn lief, ik sal'er wel uyt raken;
 Hoor Rutgert, watje doet, ontsteekt altoos geen licht,
 Op dat hy my niet siet, soo sal ik myn heel dicht
 Verbergen after u, en in het deur toe lappen,
 Wanneer hy in is, sal ik heymelyck uyt snappen.

Rutgert

Byget, die raet is goet

Lodewijk.

Vaer wel myn eygen lief.

Dieuw.

Hebt gy u kleeren al?

Lodewijk

Ja ik.

I. Gnor.

Jou eervergeten dief,

Hoe lang sal ik hier wachten? 'k loof ik sel'et u betalen.

Rutg.

Myn heer, ik had de sleutel vergeten, die most ik eerst gaen halen.

I. Gnor.

Steekt men een kaers op, en loopt dan alje best na bet.

Rutg.

Sie daer myn heer.

I. Gnor.

Ik wed

Dat'et hier geen deeg is, want na myn gissen,

So vrees ik dat'er een aer op men stroom het wesen vissen,

Want die allamode leersen, schoenen niet op myn leest,

Hier het voorseker een vremde doffer op't slag geweest,

Dat Rutgert de duyvel hael, sou hy me soo bedriegen?

Daer veur sel ik'em met een koort, in zijn dood laten wiegen,

Ik sal van desen avond stil swygen, 't gaet hoe 't gaet,

Ik moet een reys by myn vrouw gaen, en voelen of'er pols oock slaet:

Slaepje liefste? hoorje niet Djeuwertje? gans lyden is dat swoegen;

Sy hygt na'er aem: wel mocht'et men wroegen,

Dat een aer men paerd gezaelt had. Wat staet me nou te doen?

Haer dit te verwyten, dat dunkt me veur al geen fatsoen

Te wesen, deed ik dat, se sou beschaemt worden, en loopen mee,

't Is best dat ik teugen haer stil swyg, so hou ik se an me.

Ook vrees ik, sose maer merkt, dat ik op haer doen let,

Datse weer om een haverstroo, op myn hoofd een kroon van sulk fatsoen set:

Want die jonge vrouwtjes zinne te halstarrig, daerom ist best te swygen.

Maer het Rutgert noch geen koppelgeld chad, soo sel hy morgen de gallig voor zijn loon krygen,

Warender geen heelders, daer waren geen steelders, dat is een oud spreek woort,

Me dunckt, 't sel best wesen, dat ik ga slapen, eer datse myn gepreeck hoort,

En laten morgen ochtent, t'wyl Rutgert noch slaept, hem op sen byget hangen,
En om dat hy me sulcken ontrouw gedaen het, daer voor sel hy byget hangen.

Binnen.

Lod.

't Is al een groot geluk, dat ik'er so ben uytgerackt,
Heb ik ook wat vergeten? byget myn laersen, ja hier is't wel gemaect,
Dat sel hy gewaer worden, dat weet ik so wis, als Lodewyk myn naem is,
Hoe stel ik dit in 't werk? hoe maeck ik dat'et bequaem is?
Seker, ik weet'et niet, dit staet me gants niet an,
Die 't weer te rechte brocht, dat waer een dapper man:
Al lycke wel, hier dien ik yetwes te practiseeren,
't Hert is te seer ontstelt, ik mag gaen t'huiswaert keren,
En passen morgen vroeg wel scherrip op zyn deur,
Licht valt'er 't een of't aer van sellever wel veur.

Bin.

Het vierde bedryf.

Elfste Uitkomst.

Iemant met al 't Misgewaet uit.

Iemant.

Hier heb ik al het goed, ik ga'et hier begraven;
Ja schellem, bid gy vry, ik wed ik u so haven,
Tot dat gy selver segt, dat gy gehavent zyt:
Daer komt de Priester aen, nu is'et metten tyd,
Daer mee begint den dans, 't is soo wel, sou ik hopen
Myn hert en ziel verlangt hoe dat dit of sel lopen.

Gaet om een hoeck.

Priest.

O heer, wat Judas heeft sig hier te nacht verthoont?
Die u, noch uwe kerrick, in't minste niet heeft verschoont,
Op, Koster Lambrocht, op.

K. Lamb.

Wat is'er?

Priester.

Wilt u reppen,
Al 't Misgewaet is weg, doet strak de klokken kleppen.

1 *Burger.*

Gort zegent wat is dat, wel wat of dit beduyt?

Wat is u, heer Pastoor, hoe ziejer soo bleeck uyt?

Priester.

Daer heeft sich wis te nacht een schellem alhier verschoolen,
Die al myn Ornamenten soo schandig heeft gestoolen.

1 Burger.

Gants lyden, waer hy hier, we trocken'em uyt sen vel.

2 Burger.

Die slechts de dief maer kon.

Elck.

Elckeen die kent hem wel.

Lambr.

Wie is'et dan? spreek op, dat'et myn heer mach hooren

Elck.

'k Heb Niemant dese nacht (hier soo) een gat sien booren,
Alwaer hy 't goed door droeg, maer quam heel schielyk weer,
En viel stilletjes gins voor een outaer neer:
Maer waer dat hy'et liet, dat moet ik wel verswygen,
Je selt 't van Iemant noch wel te weten krygen.

Priester.

O eer vergeten mens, ô goddeloosen boef,
Is ook Iemant ouder u allen, die weet waer hy 't begroef?

Iemant.

Ja heer ik weet'et wel, en sal 't u openbaren,
Kom gaet gy liên met myn.

Elck.

Ik sal de deur bewaren.

Iemant.

Sie daer, licht op die sarck, daer sult gy het wel vinden.

Lambrecht.

Daer 's de Karssuyffel, heer, hou vast, daer heb je 't linden,
Daer is al 't zilverwerck.

Priester.

Denckt eens, waer dat hy 't school.

Iemant.

Heer, daer outvalt u iets.

Priester.

Lang myn, het is de stoel,
Loopt nu met alle man, om dese dief te vangen.

Iemant.

Wat dunkt u Elckeen, sal Niemant nu niet hangen?

Elck

De sist is wonder wel, en aerdiglyck bedocht.

Al het rapalje met Iemant, Niemant, Niemendal, en de Waerheyt weer uyt.

2 Burg.

Ja veugel, vinden we jou hier, hier is hy, dieje sogt.

1 Burg.

Late we hem onder de gallig begraven, kom ik sel 'em voort ten eersten dood bruyen.

Elck.

Dat 's wel de minste moeyte, dan hoeftje geen graf te bekostigen, noch ook geen kloeken te luyen.

1 Burger.

Hoorje wel, Elckeen die seyt'et.

2 Burger.

Houd keerel, wacht tot flus,
We sellen 'em by 't heerschap brengen.

Nieman.

Hoe vervalje dus?

1 Burger.

Dat's waer, jou gouwe dief, je mocht jou steelen laten.

Waarhey.

Hy heeft'et niet gedaen.

1 Burger.

Wel wat schort jou te praten?

Waarhey.

Ay vrienden, laet hem los, Nieman en heeft geen schult.

1 Burger.

Daer weten wy niet of.

Waarhey.

Ik bid u, heb gedult.

Ieman.

So mannen, vaer maer voort, wat wilt gy na'er luysseren?
Voort, voort, wech hier van daen

Waarhey.

Wat moogt gy my verduyteren,
O ongelukkig mensch? stoot gy my met de voet,
Soo loopt gy reuckeloos u onheyl selfs te moet:
Wanneer d'onnoselheid verdrukt schynt door u stoffen,
Soo sal rechtvaerdigheid door my u neer doen ploffen,
Hoogmoedig, gaet vry voort, gy lyck'et al end al,
Maer, ô verdoolde mens, hoe nadert gy u val.

Binnen**Twaelde Uitkomst.**

Ieman, Elck, met Nieman, Niemendal, en al het gevolg, na den Drost toe.

Ieman.

MYn heer, die schellem is vast, wy hebben hem gekluystert,
Daer had die booswicht al 't Misgwaet verduystert,
Van ons Liefvrouwen kerck.

I. Gnor.

Hoe dorf hy dat bestaan?
Dat is een boose Christ, een stadt sou'er om vergaen.

Iemant.

Myn heer, ick sal flus voor 't hooge recht verschynen.

I. Gnor.

't Is wel, gy sult ons dan by een vergadert vijnen.

Iemant.

Elkeen, kom volg me na, met wackere sinnen klocek,

't Is noodig, dat ick hier myn eygen selfs in soeck.

Binnen.

Niemant.

Je vergunt Niemant wel een bee, myn heer, sou 'k immer hoopen.

I. Gnor.

Wel wat is dat?

Niemant.

Maer ik sou eens heen en weer na een Procureur loopen,
Die men saek een beetje bepleyte, wat segje, sel ik gaen?

I. Gnor.

Maer wie sel hier soo lang voor jou als borrig staen?
Want ben jy sulcken dief, soo kun je oock wel liegen
En mocht myn eer ik 't wist so fjntjes wel bedriegen.

Niemant.

Ja wel, ik weet niet wie ik hier voor borg laten sal.

I. Gnor.

Om datje Niemant bent, soo laet hier Niemand.

Niemant.

Wel seker dat is goed, 'k sal Niemandal hier laten,
Ey vryer troost'em wat, en wilt wat met hem praten

Binnen.

I. Gnor.

Voortbrengt die jonge wech, en haelt me Rutgert hier,
Maer bind hem wel te deeg, loop mitje drie of vier.

Rutgert

Och! wat heb ick misdaen?

I. Gnor.

Ik selt jou wel verkondigen.

Rutgert

Myn heer, ik bid genâ

I. Gnor.

Ik bin jou genadig, want ik sel maken datje niet meer selt sondigen.

Rutgert

Waer mee heb ik 't verdient? ay wilt me doed te woord staen.

I. Gnor.

Dat sel ikje stracks wys maken, flux laet die schellem voort gaen.

Lodewijck uyt.

Lodewijk.

Ik sie de Drost daer selfs, wie of hy heeft gegrepen?

't Is Rutgert. Och! die gaet hy soo na de galg toe slepen.

Myn lieve arme knecht, ik ben met u belaen,
Sagt, daer valt my iets in, ik hoop hem weer t'ontslaen.

Hy treet na haer toe, en smeert Rutgert wacker of.

O schelm gy komt my hier ter rechter tyd ontmoeten,
'k Sal voor myn onbyt eerst met u myn lust wat boeten.
Hou daer dan boose wicht, hou daer dan snoode stiel,
't Is wonder dat ik u niet voort en heb ontzielt.

I. Gnor.

Hoe heer, myn knecht te slaen; dat wil sich niet betamen,

Lodewijck.

Houd gy sulck volk in huys? gy hoort 'et u te schamen,
Vermits gy Rechters zijt.

I. Gnor.

Wat schort'em?

Lodewijck.

't Is een dief,
En eer vergeten schelm.

I. Gnor

Dat hoor ik niet heel lief.
Maer, jongman, segt me eens, heeft hy u wat ontstoolen?

Lod.

Ja heer, een nieu paer laersen met roo geverfde soolen,
Die 'k gisteren op de stoep te droogen had geset,
Hy namse met een snap, ik had 'em graeg belet,
Maer 't wat niet mogelyk, de schelm die ontliep me,
Ik had maer muylen aen, en ook ons vollick riep me,
En seyden, dese dief is ons heel wel bekend.

I. Gnor

Heb ik dieven in huys: en weet ik 'et niet? wat gort zegent.

Lod.

'k Waer soo naer u gegaen, had gy myn niet bejegent.

I. Gnor.

O die guyt heeft 'et ook soo schendig verkurven tegens my.

Lod.

Het is een slimmen dief, myn heer, ay hangt 'em vry.

I. Gnor

Om dat hy soo lang myn broot gegeten het, mag ik 'em niet opknoopen,
Maer ick sel 'em met de lange roe straffen, dat is, ick sal'em laten loopen
Voor een guyt, als hy is, voort haelt de laersen weer.

Rutgert.

Daer zijnse noch soo goed en soo quaet.

I. Gnor.

Zijnse dit myn heer?

Lod.

Laet sien, ja dese zyn 't, ik doe my seer bedancken,
En wens u veel gelucks.

Binnen.

I. Gnor.

Wel wat zyn dit voor rancken?
Dat gy 't gestoolen goed legt onder dese bet?

Rutg.

Onse juffrou die had me in'er kamer te lesen geset,
So dat ik se van nootshalven nergens aers wist te brengen

I. Gnor.

Loopt voor den droes, jou galge klepel, jy selt me jou leven niet meer tergen,
Ja wel, Rutgert je rackt daer al gelukkig van de lyn,
En nou ik 't recht bescheyt weet, sou'et men van herten leet zyn,
'k Sel selver in de wint sien, hy is geek die op een aer zyn vertrouwen set,
Maer 'k ben bly, dat men Diewertje heur kuysheid nog soo behouwen het.

Binnen.

Lodewijck.

Wat dunkt u van dat ontbijt, Rutgert, doet et u niet seer?
'k Heb al wat rijckelyck toe-geslagen.

Rutgert.

Om dat min of meer.

Lodewijck.

't Was al een bitter bancket voorje.

Rutgert.

Wat de duycker!
Praetje van bitter? het smaect me als suycker,
Want ik was so galchtig, 'k wil seggen, so galchtig om men hart,
Had jy 't niet gedaen, 'k waer met men keel al inde strop verwart,
Maer je beschutte me.

Lodewijck.

Nu al genoeg daer van,
De laerten schenck ik u, kom volg me als een man,
Die oude soese wind en sal u niet meer quellen,
Ik sal u wel by d'een of d'andere heer bestellen.

Binnen.

Dertiende Uitkomst.

Iemant en Elck.

Iemant.

WEet gy wel waer'et is?

Elck.

Ja heer, in een van dese hoecken,
Hier heb ik 't.

Hy klopt.

Dienaer.

Wie is daer?

Iemant.

Ik kom myn selfs hier soecken.

Dienaer.

Ik sal de bootschap doen.

Eygenselfs uyt.

Iemant.

Myn heer een goeden dag,
Ik bid staet my te woord, indien het wesen magh

Eygenselfs.

'k Moet in een sterf huys zijn, dus kan ik niet lang beyen,
t' Wyl men my ernstig soekt, in 't schiften en in 't scheyen

Iemant.

Ik ben genootsaekt heer, en 't gram, en nittig bloet
Dwingt my dat ik hier in myn selven soecken moet,
Dies heb ik voor dees tijd een zake voorgenomen,
Daer 'k hoop myn Selven geen schâ van sal bekomen

Eygenselfs

Kom, segt u meening dan in gauwigheid eens uyt.

Iemant.

Myn heer, 'k heb een playdoy met een versoorden guyt.
En valse boosewicht: laet sien, hy is geheten.

Eygenselfs.

Dat word u niet gevraegt, 'k en hoef dat niet te weten,
Antwoord myn hier maer op, seg, is hy ryck, of arm?

Iemant

Wat sou dien bedelaer, hy is heel kael, och arm!

Eygenselfs.

Saegt gy'em garen doot?

Iemant

Ja liever als in 't leven.

Eygenselfs.

Wel aen, ik sal u hier dan stofs genoeg toe geven:
Hou daer, daer hebt gy 't al, en fiet dit leste woord
Brenge zijn sentency meê, en daer op volgt de koord:
Geeft my in elcke hand niet min dan duisend kroonen
Voor mynen arrebeid.

Iemant.

Wel heer ik sal 't u loonen.
Nu is myn hert gerust: waer is de schellem nu?

Elck.

Sacht heer.

Iemant.

Hoe soo?

Elck.

Niemant staet achter u.

Iemant.

Wel helhond zyt gy daer: siet hier heb ik u strop vast.

Niemant

Maet hebje se al een reys geprobeert, ofse wel om jou eygen krop past?

Iemant.

Neen schellem, s' is voor u, het is u errifdeel.

Niemant.

Wie het jou hals verassureert?

Iemant.

Dat 's even veel:

Myn heer, 'k wens u een goe'n dag, ik sal het nu wel klaren.

Binnen.

Niemant

Hem, hem, ik spraekje wel een woordje?

Eygenselfs.

Laet myn gerust.

Niemant.

Get, hoe kunje ook uytvaren?

Is dit jou manier soo? of ist een aengebooren gebreck?

Ay heerschap, soo tjou belieft?

Eygenselfs.

Wech, wech met dese geck.

Niemant

Is de liefde dan hielendal wech? 'k hadje lyckewel soo garen eens gesproken

Eygenselfs.

Ik heb den dray van die liefde, s'en doet me schoorsteen niet roken,

Hebt gy wat hande salf? soo hoor 'k u met verdrach.

Niemant.

Myn heer, ik heb rechtevoort soo veel gelds, als'er in een paerde vuyst mach.

Eygenselfs.

Segt waerom, arme bloed, komt gy myn dan verstooren?

Niemant.

Gort zegent, machje dan van Niemant niet een woord uyt liefden hooren?

Eygenselfs.

Van Niemant, ja heel wel, hoe na zyt gy 't heer?

Voort brengt ons stoelen hier. Niemant sette sich wat neer,

En tap een kanne wyn, maer brengt ons van de besten!

Welck een dunckt Niemant best is?

Niemant.

Ik hou 'et met den lesten.

Eygenselfs.

Het gelt u eens, myn heer:

Niemand.

Heb danck.

Eygenselfs.

't Moet schoontjes uyt.

Niemand.

Neen, ô neen, Niemand sou droncke worden, en dan was 't proces hielendal verbruyt.

Eygenselfs.

Hoe hebt gy een proces?

Niemand.

Och ja 'k.

Eygenselfs.

Tegen wie? wat is 't voor een quant?

Niemant.

Hy heeft hier stracks geweest.

Eygenselfs.

Wie was 't?

Niemant.

't Was Iemant.

En na ik heb verstaen kost hy hier recht met hoopen.

Eygenselfs.

Tut, tut, dat 's niet een beet, laet hem daer vry mee loopen,
Ik heb noch wat voor u, dat vry wat beter is.

Niemant.

Sel Niemand dat altemael hebben, dat daer aen de veter is?

Eygenselfs.

Ja, sie daer hebt gy voor eerst (wat ist?) ja een cytasy,
En hier is een procuraty met een auestacy,
En dit is een versoeck, waer door men suppliceert,
Sie daer is een appel, waer in men appelleert,
En dit is tot onderhoud een aerdige memory.

Niemant.

Wel wat wil dit dan zyn?

Eygenselfs.

Dat heet intargatory,
Hier hebt gy een extract getogen uyt de rol,
En hier is een copy, en acte, uyt 't protocol
Laet sien ik mis noch war, hier heb ik 't best noch by me,
Dit is de accusacy of wel geseyt sen exyme.

Niemant.

Maer ken ick me hier wel meê bevryen? het Niemand nou hielendal geen noot?

Eygenselfs.

In 't minste niet; maer dit papier dreygt Iemans doot.

Niemant.

Wat is dat?

Eygenselfs.

Dat 's zijn sentency met de approbering.

Niemant.

Wat is hier in dit beursje?

Eygens.

Voor de geregts dienaers en boden een vereering.
Nu sa dan biu' et vast, want hier hebt gy' et al.

Niemant.

Wat moetje hebben?

Eygenselfs.

Ay geeft myn Niemendal.

Niemant.

Ja had ik' em hier, ik dee 't je garen te gevallen,

Trouwe, daer hebje een ander, Niemant het soo veel Niemendalle.

Hier krijgt een ander jongen uyt zyn broeck.

Eygens.

Avoe myn heer en vriend, dat gelt u van een fris.

Niemand.

Ey 't sel'em so wel doen, me dunkt dat 'er genoeg in is.
Je hebt soo veel handen, dat ik niet weet, welk ik de myn sel geven.

Eygenselfs.

d' Een is so goed als d'aer is daer's weynig an

Niemand

Maer wat doeje met al deuse armen en handen? leg me dit toch eens uyt?

Eygenselfs.

Seer wel, dat sal ik Niemand seggen, wat dit beduyt:
ik word by alle man myn Eygenselfs geheeten,
En Waer yets is te doen, word ik niet licht vergeten,
Al ist schoon in de krijg, het welck dit root beduyt,
Of in de heylige vreê, dat desen arm wijst uyt
Door zijne wittigheid; en desen mynen swarten,
Vertoont weduwen, en meer bedroefde harten.
De vierde die gy siet, van tweederley koleur,
Beduyt een arme wees, vol jammerlyck getreur.
Het zy dan in wat staet, of hoe 't is geschapen
Soekt Elk altijd zyn Sellifs, om winst daer uit te rapen,
Niemand weet nu waerom ik dees levryen draeg.

Niemand.

Ik heb't verstant al weg.

Eygenselfs.

Met verlof, dat ik u vraeg,
Hoe ziejer soo bont uyt? ay segt men toch.

Niemand.

Van harten,
Om dat ik Niemand ben, een witten met een swarten.
Men tijd die is verby, vriend, ik bedanckje seer.

Eygenselfs.

Men heer, ay noch een dronck.

Binnen.**Niemand.**

O neen, myn lust niet meer,
Ja bin jy sulcken schellem, die met alle winden kunt wayen?
Je selt Niemand met jou onrechtveerdige saken noyt payen.
Daer leggen al jou builen, en brieven, ik heb er den dray van,
Niemand sel'em wat vroom en eerlyck toe maken, en spreken de Gerechtigheid an,
'k Wed dat men een aesje van heur meer helpt, als van jou duysent ponden.
Sie daer, dat gaet' er na toe, 'k wod ikse had gevonden.

Binnen.

Veertiende Uitkomst.

Joncker Gnor met Juffrouw Dieuwertje uyt.

Dieuw.

HEer liefste, watje segt, wat dunkje van die guyt
Hoe dorst hy dat bestaen?

I. Gnor.

Ik joeg' em voor 't gat uyt.

Dieuw.

Daer deed'je wel en regt hy sou ons huis onteeren,
Ook hebbe we volks genoeg, men kan 'em wel ontberen,
Hy loop vry voor den droes, ik geef' er gants niet na.

I. Gnor.

Kom helpme wat te regt 't is hoog tijd, dat ik ga.

Dieuwer.

Wat dunkje van die schellem? dat sinne dieve slicken.

I. Gnor.

Hoorje niet Dieuwertje?

Dieuwertje

Wat liefje?

I. Gnor.

Je soud me wat opschicken
Ay kom voort, ik kan niet langer wachten, 't wort laet,
ik kom dan voort weer t'huys, na 't scheyen van den Raet.

Binnen.

Dieuw.

Dat heeft Lodewyk al wel geklaert, ja hy seker.
'k Wou dat hy hier waer, ik sou 'em een brave beker,
Ja al begeerde hy meer van me, ik sou' et willig doen:
Of een frisse roemer op sen hand setten, en geven hem een soen,
Sulcke boeltjes gaen deur meerder, die alle ding met een abelheid weten te bedeecken.
Maer sulcke schrobbers hoordemen de tong uyt 'er hals te trecken,
Die van ons wat goeds genieten, en seggen 't dan an yder een.
Dat ick'er selver beul mocht over wesen, sie daer ick was 'er wel mee te vreên.
'k Heb noyt aen Lodewyk, soo lang ik 'em gekent heb, ontrouw kenne speuren.
Nou ik mag sien een Timmerman te krygen, die ons de deuren
Wat hooger maekt. Dat kostje soo voort na men liefste toe,
Ik moet seker lachen om die ouwe geck, hy weet niet eens, hoe

Braef dat hy gekroont word, en voor myn wederkeeren,
Sal ik'em weer op nieu met sulken kroon vereeren.

Vyftiende Uitkomst.

Niemant met een Munnicks-kap on een Boeck, met Kruysen en Pater-nosters behangen uyt.

Niemant.

GAnts lyden, hoe seer doet me men voeten, ik ben blyd dat ik hier ben.
Al had ik een toug soo groot als een Wallevi, en een mond als de Oostzee, noch ken
Ik je niet verhalen, wat me op deuse reys gebeurt is.
Kyck een reys, hoe al men kleeren, hoosen en schoen, en pack en sack, gescheurt is
Ik wist byget niet, wat weg dat ik gaen sou, want ik sag 'er twee voor men neus staen.
Ik bender mee to vreën (docht ik) ik jou daer an 't wandelen,
Get, wat was'et daer briet, 'k loof dat'er wel honderd duysent neffens malkanderen
Gaen sonwe: met sag ik ginder in 't verschie een ouwe brug,
Met een vervallen slot daer een Ezel op geschildert stont, ick je te rug,
Al men best wat ik loope kon, om daer te raken;
Hoe sprak'er een oud man, die me by de kleeren trock, wal wilje der maken
Seun? sey hy, niet, sey ik. 'k Wou dat kasteel eens besten, en gaen dan weer deur;
Och vriend, antwoorde hy, daer woont de Luyigheid, wacht jou daer veur.
Is die dan soo quaet? ja, sey hy, dus hoort men reden, en let wel op men seggen:
Sieje daer after 't eerste kasteel, noch wel vysandere leggen?

Wel perfect, seyde ik; doe antwoorde die goede man:
 De luytgheid is de poort, daer men gemackelyck tot de andere gaen kan,
 Te weten, tot dronckenschap, en die brengt u tot onkuysheden,
 Onkuysheid wyst u tot hoovaerdy en toorn; van daer kunt gy met een stap treden
 Na de vervloekte ny digheid, die gestadig om 't welvaren van haet evennaesten broemt;
 Ja, seyde ik, is 't so bestelt, segt me dan eens, fijn man, hoe komt
 Dat daer ginder veer noch een slot is, ik kan nau bekennen, of ik moet men best sien?
 Scun, seyde hy, daer woont de duyvelse gietigheid, die moetje voor al als de pest vliên;
 Wel, vraegde ik, hoe komt dat mense soo veer van die andere versheyde siet?
 Se wil quansuys beter wesen, antwoorde hy, en ondertusschen en guntse Godt noch goed mens,
 ja haer eygen selfs niet:
 Soo is 't best, Patroon, seyde ik, datte we haer verlaten:
 Nu also wandelende, mocht ik onverhoets in 't praten
 Eens opsien, get vader, seyde ik, dat is een schoone vrou, die daer in 't venster leyt;
 Seun, seyde hy, wat meugje praten? 't is de bedriegelyke geveynstheid,
 Datje se iens van aftreren sag, je sout 'er straks voor ysen.
 Maer wilje wat nieuws sien, soo gaet met men, ik selje de plaets van de licht veerdigheid wijsen.
 Doe brocht hy me by een stadt, die heel vermakelyck scheen, en na ik gis,
 Soo dunk me, dat zy wel ruym so groot als de hiele wereld is.
 Daer was sulcken getjuter, en sulcken gesang, wat, men dansten 'er op soolen.
 Ik docht, dit moet wis den hemel wesen, want de lucht hong'er vol Instrumenten, en syoolen,
 Mit dat ik'er inquam riepense: amicy, maetje lief, by gans duysent, jou rechte slanser.

Hier sag ik een Jan Pottazy, daer een googhelaer, gins een quack salver, en hier weer een
 koorde-dansser,
 Dat docht me schrickelyk te wesen dat die lijne-springers op sulcken koort.
 Haer leven betrouwen, sie daer dat ik een moort
 Gedaen had, en men gaf my genâ, met beding, dat ik so heen en weet over de koort sou loopen,
 Ik seg voor myn part, ik wou et tien mael liever met de dood bekoopen:
 Maer dat sy haer met eeden aen de koort verbonden hebben, dat 's waerachtig en wis,
 En men siet oock gemeenlyk, dat de koort dat volkje haer dood-kist is.
 De goochelaers, en vuurspouwert, niet wuerdig te aenschouwen,
 Traden we verby, doe sag ik daer een diel mannen en vrouwen,
 Die een kraem omçingelt hadden, en daer blies'er een op een trompet,
 Ik docht dit sel wit een ryffelery wesen, want daer was sulcken hoopen zilver op de tafel geset,
 En juist was 'er een quacksalver, die verkost kruyt voor de wormen.
 Niet wyd daer van daen, stont een jong kerel, een verlopen Snyer, die begost soo vreeselyk te
 stormen,
 En maeckte sulcken misbaer, dat ik meende dat hy dol was,
 Maer doen ik zyn quacksalvery bekeck, sag ik wel haest dattet nul was,
 Ik meende men dood te lachen, om een sekere slangeplager,
 Een keerel met een scheve mont, wel eer een houtsager
 Geweest: Messicurs (seyd hy) ik geloof niet, datje myns gelyk veel siet,
 Al sochtje de heele wereld deur? dat's waer, sey Jan Kling, van trony niet;
 Doe sach ik 'er noch een Turck, die aers niet dee als de luy de tanden uyt te breken,
 Ik docht, het waer veel beter, datje se insteken

Of insetten kost, soo prees ickje boven al;
 Mit beginter een Italiaen te roepen, ancore date isse nietemedal,
 Jer burgre, jer burgrie, yr balsemo, yr balesemo, kope wate,
 Voor de hou, voor de sny, voor de sny, steek in de gate,
 Maer niet in myne gate, Doe sag ik nog een armen bloet
 Die byget geen kleyne mond had, en riep: Hier hebt gy den olden plecken oet,
 Woo veer myne komst nicht goet is, soo wil ikse jou schencken,
 Ik heb hier al aver de druttig jooren gestanden, jy kunne gedencken,
 Dat gy met disse myne koecksens, alle plecken, het zy van teer, oolig oder smer,
 Et zy in sammet edder zynde, edder wat & sonsten weer,
 Konnet alles schoontjes reynigen, ontnemmen.
 Ik had men lang geern in'ekropt, maer ik kost me niet betemmen,
 Doe ik daer so een kale duyvel sag sitten, met een duyf, die hy root
 Geschilderd had, vriend, seyde ik, 'k loof datje neus wel honderd pont groot
 Meer van verwen'ekost het: Wat reurt'et dy, sey Kasper, kan'et dy hinderen?
 Mit begint er een droncke Brabander ke te roepen, hier hebt gy vroome burgers, en burgers
 kinderen,
 Een seker nieuw lietke, van eenen Papegay,
 Den welke eenen koopman binnen Rijsssele gekost hay,
 En den selven hay leeren klappen, her uyt Munnik, her uyt Poop, ga werken, dat zyn Godts
 geboden,
 Waer over d' Inquisy 'em als een kettere lieten dooden.
 Hy had' er leste woord niet uyt, of daer beginnen se te roepen hoe, Messieurs, wilje soo verby
 gaen?
 Hier zyn nieuwe Comedianten gekomen, wel waardig em de proef van een goet oordelaer uyt
 te staen,

Wy hebben een dochtertje, dat nonparilje ageert, ik bid, siet eens hoe dat jou haer gespeel smaect,

Ja, sey ik, 't waer veel beter, dat je se by goe luy bestede, eer datse in een bordeel raeckt.

Hadje een reys gesien, wat een paer blieken dat die kerel opsloeg, mit dat ik dat woord sprack,

'k Wed hy wel gedocht het, jou honsvot, ik wod, datje de moort stack.

Wel seyde hy, sou men om 't spelens halven, een eerlyke dochter voor lichtveerdigh schouwen!

Neen, seyde ik, maer de mans hebben 't quaet genoeg, datse haer eer bewaren, 'k laet staen de swacke vrouwen.

Wel antwoorden hy, de Fransen spelen wel met vrouluy gelyckje selver siet.

Ja, sey ik stopt daer de luy'et mond mee, en ook is't hier de manier van 't land niet.

ick hadme nauwelyks omgekeert, of daer beginnense te roepen, och lacy! och armen!

Wel vraegden ik, wat's hier te doen? Ja sprack'er een, de Commedianten loopen met de armen

Haer geld deur. Dat loof ik niet, sey ik, die leugen is te groot,

Indien et armen geld is, soo hoort'et haer rechtveerdig toe, want sy sinne soo arrem als broot.

Hadje daer den adel gesien, yder won de eerste zijn om zijn Juffrouw te ondersteuten, en te schragen.

O, docht ik doe, wel sijnent stercke beenen, die weelde kennen dragen.

En se wese me daer een, die van vrome luyden pasquilen maeckte, maer die verdween, eer ik eens wist waer hy bleef.

Ook wierd ick'er een vreemt Pocët gewaer, die anders niet als van werelden vol gecken, en quacken, en quinctslagen schreef,

Hy schempte op alleman, ja niet een creatuer, of hy lieter van zyn geveert,

Doch 't was geen wonder, want hy was uit een mens in een geck, van een geck in een os, van een os in een ezel getransformeert.

Wel docht ick, deuse wargeest komt met Mahomets condity al na by,

Want die sogt misverstant in de heylige Religie te brengen, en deuse in de Poëzy;

De meeste part verstieten 't goet onderwys, want sy hoorden 't niet garen,

En worden 'er altemet de waerheid geseyt, soo tegen se stracks aen 't vechten en plock haren;

Kom, kom, sey myn Patroon, hoe lang selle wy hier staen?

Maer lieve denkt, wat sag ik daer een deel dronke bloets gaen,

Die met wyn en bier haer balg wel wisten te voeren?

Wat sag ik daer al volentarrissen op de vrye slemp, als een hond op een siecke koe, loeren?

Waer maer ergens een begraffnisse was, presenteorden sy haer selven als een vriend in huys.

Het grimmelde van smarotsers, tongschrapers, flickfloyers en aer godloos gespuys;

Daer sag ik mee, hoe dat die valle schoonpraet en leekertant, sonder eenige sware gewichten,

De huyg van een onnoosel verdoen, alhier aerdig konden lichten,

Want niet een slempje datse hadden, of 't koste tien à twalef pont:

O docht ik, dit waer beter an den armen besteet, hoe steelje onse lieven Heer het brood uit zyn mont;

Daer waren gauwedieven by den hals; oock sag icker van die menschen,

Die om een slechte kaert, of een ongeluckige worp, ziel en lyf voor den duivel wenschen:

Doe seyde ik, foey dat is godloos volck, kom gaenewe

Ook had ik schier gevallen, want et was 'er so glat, men kon 'er niet stil staen,

En lyckewel was 'er vol vreugt, hier danste me op 't veeltjen,

En ginder op 'et trommeltje, terwyl verhief er sulcken aerdigen krackeeltjen

Tussen een wäert, en een kittebreur, die seyde, vlegel, je hebt me een paertje te veel eschreven,
 veugel, ick kenje geest,
 Daer moet de droes mee speulen, sey de biertapper, ik durf wel sweeren, hier het Niemant by
 de ley geweest;
 O guyt sack, docht ick, hoe schuyfje op myn hals al jou schellemstucken,
 Wat dunckje, dat al de pintjes en paertjes op jou ziel lagen, souwense die niet wel onderdrucken?
 Dog je selt gemeenlyk sien, dat de tappers haer menselik hert wegsmyten, en nemen 'er een
 van een wolf in de stee,
 Sy slagten de soldaet, die tegen een boer sey, ho, ho, heb ik nog so lang tyd, so geef me de are
 koe ook mee;
 Maer geen ding speet men meer, dan dat die slechte luy, och arm!
 Die luye duyvels ryk maekten, en haer selver bloot en enarm:
 'k Heb mee wel soo sot geweest, docht ik, maer ik sel 't niet meer doen,
 'k Draeg alsoo geern als sy wat moys, 'k hou me veul van 't hieu fatsoen;
 Wel vraegde men een, osse nou gien hantwerk kosten, souwense dan van arremoeset versmachten?
 Ja, seyde ik, wys men eens vier ten honderd, of se kennen altermael goede ambachten,
 Gaense onse lieven Heer so of, als sy het werken of gaen,
 So vrees ik van heurent wegen, sullense op een aertyd al wat slecht staen.
 Daer en boven wierd ik noch gewaer, onder 't kyeken en gapen,
 Dat de luy menkaer alle hooveerdigheid en sonden soo aerdig wisten na te apen,
 Maer worden hier of daer wat goeds geseyd, so was 't kom laet ons gaen,
 Ik hoor dat niet garen, 't is soo melancolyok, nou waer na blysje staen,
 Ik meende door 't lachen van de wereld te scheven, om een sekere hoovaerdige geck,
 Die wel een Graven Seun leek, en na ik hoorde, had hy niet meer als van alles gebreek,

Arm en hoovaerdig stinckt voor S. Lyssebet, docht ik, wat geck is dat,
 Men kon wel hooren, dat hy niet veel had, want alsjer so op sloegt, so bomden hy als een leeg
 half vat;
 Mit quamender een party hoeren na men rokje grypen, ick onslipten 'er, en sey, dat is los mis:
 Doe vraegden ik, wat is hier te quaet? seg men eens wie is hier de hospis?
 Doe wesense men een oud man, met een seysen in de hand,
 Ik docht dat'et een mof of een henneke de meyer was, die daer te land
 Arbeyt socht; maer doe ik hem wel besag, had hy twee groote vleugelen,
 Elck een socht'em door uyutel te binden, hy was'er te gau, se konnen hem met beteugelen;
 Wel, vraegden ick aen men leydsman, is dien ouwen bloed geek, dat hy niet kan stil staen?
 Neen seun, seyde hy, het is de Tijd, die gestadig moet voort gaen,
 Wel vriend, seyde ick, geliefje men eens te seggen, wat
 De helft van jou leven, seyde hy, ho docht ick, hy is niet al geek, die ten halven keert,
 Sou men om sulcken beetje vreugt het leven verliesen, 't is best dat men zyn leven veur staet,
 Ick scheyer liever uyt, eer dat'et heele resje deurgaet;
 Kom sey doe myn Patroon, lact ons van hier weer
 Eer dat gy u vergaept, ik sal u weer geleyen
 Ter plaetse, daer ick weet gy garen wesen soud, scheyen,
 Kom volg me achter na, maer siet, dat gy u houd
 Aen my te degen valt, soo wandelt gy in vrede:
 Doe qua men wy met gemack weer aen die selve stede,
 Daer ick, als voorgeseyt, vond bey die wegen staen;
 Hoor, seyde ick, goede heer, die my veel goeds gedaen
 Hebt, ick bidd', ô veroude grijsheid,
 Hoe is UL. naem? Ik heet goed onderrecht, gebooren uyt de wijsheid;
 Maer segt my d'uwe weer, wat zijt gy voor een quant?

Ik ben u dienaer heer, myn naem die is Niemand;
 En doe begon die man heel deerlyck te suchten,
 Och! seyde hy, is 't niet vreemd, dat Iemant staeg gaet vlugten,
 Als ick'em leeren wil, hoe hy'em dragen sel?
 De tyd is heel verkeert, want Niemand volgt me wel.
 Hoort, seide hy, op dees weg, diegy nu sult bewandelen,
 Sult gy de deugden sien, maer wilt die soetlick handelen,
 Draegt haer oprechte liefd, maer zijt niet al te vrech,
 Soo sullen sy tot danck bevorderen uwen weg.
 En hier mee had hy uyt, en is terstont verdweenen,
 En na zyn seggen, is 't my juyst oock soo verscheenen:
 Maer dat ik jou seggen sou, al 't wonder dat ik sag,
 Dat is men niet mengelyck om in een dag
 Drie vier te vertellen, en daerom wil ick swygen,
 En sien of ick de Gerechtigheyt kan te spreken krygen,
 Na men geseyt is, so woontse hier ontrent:
 Hem, hou, hey, is'er niet een mens, die de Gerechtigheid kent?
 Dat moet God erbarmen, wel wat's dit voor een gewemel?

Gerechtigheyt en Waerheyt beyde in den Hemel.

Gerecht.

Wie soeckt Gerechtigheid?

Niemand.

Niemand

Gerecht.

Hier ben ik.

Niemand.

Hoe, woonje in den Hemel?

Daer sou ik je niet gesocht hebben, neen ik seker, wat,
 Men worde wys 'emaekt, datje ergens in een donker gat
 Besloten waert: want na ik hoor, soo meugen de menschen jou niet lyen,
 En hoe komt dat?

Gerechtigheyt.

In die tyd der vyfde Monarchyen
 Is sullick waer gebeurt, doe heb ick wel besocht,
 Dat de Rechtveerdigheid, geen plaetse hebben mocht,
 Maer ick wierde door 't Gewelt, van kleynen en van grooten
 Om baet van Eygenselfs, verachtelyck verstooten,
 Geen mensch sag na my om, en die my garen sag,

Dorst om 't tyrannige hoofd, laes, maken geen gewag.
 God vruchtigheid was weg, de liefde was verduystert,
 En ik van Elckeen soo jammerlyck gekluystert,
 Tot dat een Josua, een helt, door Godes hand
 Myn weer ontschaecte van dien gruwelycken band,
 En bracht my in een land schier in de zee verdroncken,
 Alwaer my mildelyck huysvesting wierd geschoncken,
 Daer wierd ik weer ontsien, daer wierd ik weer begeert,
 En van een gantsche stoet van vaderen ge-eert,
 O kleyne hand vol lands, gy komt den hemel naderen,
 En maekt u die gelyk, door u rechtveerdige vaderen,
 Die d'onrechtvaerdigheid vertreden met de voet,
 Tot straf der boosen, en den vromen tot behoet.
 O Land! dat d'arremoed soo minnelyck bejegent,
 En dwingt het eeuwig Woord dat hy u weder zegent,
 Door dien den hemel seyt: ô menschen, als wat gy
 Een ven dees minste doet, dat doerge oock aen my.
 O Land! waer in ick ben als op een nicus herboren,
 Daer ik voor eeuwig nu myn woonplaets heb verkoren
 Die my met eerenst soekt, die vind myn daer gewis.

Niem

Hebje dan twee lyven? dat dunkt me dat niet waer is.
 Ken jy gelyck in den hemel, en op aerd wesen? dat luyt me vreemd om hooren.

Gerecht

Ick leef en blyf altyd, 'k ben uyt de deugt gebooren,
 Ik ben haer stem, haer naem, naer wesen, haer gebot,
 Der vroomen vaste troost, en schricking voor de sot,
 Al waer ik word begeert, daer lact ik my verschynen,
 En doe al 't hels gedrogt door myne komst verdwynen.
 Wee het onzalig land, daer ik niet word geacht,
 Dat word door; duere tyd, en pest, en kryg versmacht.

Niemant.

Maer behouwens jou propoost, wat is dat veur een schoontje, dat daer aen jou, zy staet: ay
 segt me doch de klaerheid?

Gerecht

Die onbevleete maegt, dat is myn sus, de Waerheid.

Niemant.

Myn dunkt schier aen'er Videmus, ik hebber wel meer gesien,

Bin jy dat niet? met verlof dat ikje vraeg, die me flus so trouwelyk de hand quam biën,
 Doe myn dat godloos gespuys, levendig ind aerd' wou delven
 Al sou ik sterven, ik weet met beter?

Waerheyt.

Och ja, ik ben die selve,

Niemant.

Dat is myn seker lief, so weetje van de moort,
 Siet dit wou ik jou luy geseyt hebben, datse rechtevoort
 Met men proces voort varen, en Niemant het geen vrienden by 't stuck, die wat voor hem
 loopen,
 Ook heeft' er lemant zijn Selver in gesocht, en die verkoft hem recht met hoopen,
 Hoewel Niemant, voor Niemendal, wel tienmael soo veel kreeg, maet het stont men niet aen.
 't Is sonde dat men sen Selven soekt, docht ik, ik wil na de Gerechtigheid gaun,
 En çieren myn met alle dengden, en goê wercken, gelyckje noch sien kunt an men kleeren,
 En als ick nou van jou luy deugt een wichtig aesjen heb soo wil ick niet meer begeeren.
 Als ick dat heb, soo vraeg ick na heyntje pick, noch al zyu adherenten niet, hy doe vry dat hy
 ken,
 Want dan heb ik geweers genoeg, als ik met ware Gerechtigheid gewapent ben,
 Seker ik heb om jou luy veel moeyten gedaen, door al die quade wegen,
 Doch ick deed het door oprechte liefde, daerom laet myn nou niet verlegen,
 Dat bid ik jou uyt grond myn 's harten.

Gerecht.

Gy zyt ons wellekoom,
 O wonder wat ik sie, is Niemant dan soo vroom,
 Dat hy op Waerheid, en Gerechtigheid gaet dencken,
 Daer sal men Niemant weer ons hulp in noot voor schencken,
 Voor u gelede smart, en 't onverdiende quaet,
 Sult gy, gelyck een Son, in heerlycke staet
 Met de Gerechtigheid, weer t' sijner tyd verschynen,

Daer Elck, die myn versliet, elendig sal verdwynen,
 Hoe Iemant, die uyt trots het ware Recht versmaet,
 Hy sal in eeuwigheid van ons weer zyn gehaet,
 Tot dat de wroeging hem het hart sal overstelpen,
 Daerom gaet gy vry heen, wy sullen Niemant helpen,
 Die ons yvrig socht; gaet stelt u voor het recht,
 En wat men u ook doet, swijgt stil, en houd u slecht,
 Al wyst men u ter dood, en wilt in 't minst niet schroomen,
 Wy sullen onversicus u weer ontserten komen,
 Dus zijt maer wel gerust, en moedigt u gemoet.

Niem

Niemant is wel te vreen, hoe dat jy luy dat doet.

Waerh.

Wy sullen sonder fout u in de noot verschynen.

Niemant.

Niemant gelooft jou wel.

Gerecht.

En hier mee wy verdwynen.

Gaen weg.

Niem.

Ja seker, 't was goet dat ik, so deugd'lik en so vroom voor den dag quam, want nou heb ik ook geen noot,
 Niemant is nou heel wel getroost, spyt duivel, hel en doot.
 Sie daer mee dat is gang, ik heb een groot genoeg,
 Sy doen non vry haer best, het sel'em selfs wel voegen.

Binnen.

Het vyfde bedryf.**Sestiende Uitkomst.**

Iemant, en Elck uyt.

Iemant.

Sie soo, nu gaet'et wel, zyn leven loopt gevaer,
 Wanneer wy nu in't recht staen pleyten met malkaer,
 Als ick hem accuseer, en wil hy 't weder leggen,
 Soo sult gy (als ick u vraeg) maer ja en amen seggen,
 Doch 't kan niet schaden dat Elckeen hem mee belast.

Elck.

Myn heer dat sal ick doen.

Iemant.

Al wel, nu gaen myn saken vast.
'k Begin des Drostens huis, hoe langs hoe meer te naderen
't Is tyd dat ik eens hoor, of sy haer al vergaderen.

Binnen.

Seventiende Uitkomst.

Den Drost Jonker Gnor met vier Schepenen in den Raet sittende, Iemant Elck, Priester, eerste Burger, Niemant, Niemendal, de Waerheyt en Gerachtigheyt op 't lest uyt.

I. Gnor.

DE oorsaek heeren, dat wy hier vergadert zyn, is dees, dat s' huyde morgen vroeg een man gebrocht by myn,
Die Niemant heet, en wert van Iemants wegen,
Als oock van Elckeen, beschuldigt en betegen,
Dat hy heel schrickelyk, en groffelyk heeft misdaen,
En tegen zyn Majesteyt hem te buyten gegaen,
En dat's den hals verbeurt; want siet het is een kryme.
Daerom ga jy luy heen, en haelt die schellem by me.

1 Burger.

Hier is die boosewicht.

Iemant.

Hy verandert van gebaer.

Niem.

Dat loof ik wel, twee op een, is een moordenaer.
Het is d' emblemata van 't lam in daysent vreesen,
Ga jy eens heen, en siet of jy Niemendal hem kunt belesen.

Niemendal.

Ay heerschipje een woort.

I. Gnor.

Weg, weg, 't is hiet van't mal,
Wat is dit voor een knaep?

Iemant.

Tut, tut, 't is Niemendal,

I. Gnor.

Ja wel, wat komt men hier nog langer al te veuren,
Moet ik myn nog om niet of Niemendal gaen steuren?
Non vriend begin jy slechts

Iemant.

Wel aen gy heeren hoort,
Verleden wiert'er een soo jammerlyck vermoort,
Ik weet wel wie het dee, ik sou'em wel beklagen,
Maer om de sckerheid moogt gy Elckeen het vragen.

1 Sch

Wie heeft dit feit bestaen, wie nam dit by der hant?
't Wort Ellickeen gevraegt.

Elck

Myn heer dat deed Niemant.

I. Gnor.

Noteer, dat is' er een.

Elk.

Laest in de donckere nachten,
Heeft Niemand met geweld een dogter gaen verkrachten
Het was een aerdig dier, een deugdelycke meyt.

I. Gnor.

Maer waer deur weet jy dat?

Elck.

Iemant heeft'et myn geseyt.

Iemant.

Myn heer, en wilt u daer niet in verwondert houwen,
Dees schelm schend en slaept alle nacht by echte vrouwen,
En om zyn geyle lust te plegen na zyn hant,
Vergeeft sy hare mans, en helpt haer soo van kant,
Gelyk als van 't pasquil, is daer wel iets verschooning,
Dat hy laest heeft gemaekt; op onsen heer en koning?
Sagt gy eens Ellickeen, wie heeft dit feyt bestaen,
Is't Iemants schult, spreek up?

Elck.

Niemant heeft' et gedaen.

I. Gnor.

Wel vriend, hoe gaje jon soo in de boosheid styven?

Iemant.

Hoo, hoo, daer's noch veel meer, ten sal hier niet by blyven,
Hy heeft een ding gedaen, dat is den hals verheurt,
Te weten van het geld, dat laest wierd vals gekeurt.
Men ging door 't heele land na desen slichter vragen.
Maer Elck die swoer, dat het door Niemand was geslagen.

Elck.

Elckeen die seyt et noch.

I. Gnor.

Set dit al mee daer by.

Iemant.

'k Was laestmael op een dorp, daer is 't gebeurt, dat hy
Daer in een koeren schuur, een groot gat met zyn hand brack,
En met een koele vuur de heele schuur in brand stack.

Elck

Myn heer, ik sag'et mee, ik was'er niet wyd of.

I. Gnor.

Ja wel myn lieve knecht, dit luyt te byster grof;
Jy hebt den dood verdient.

Iemant.

Soumen die in 't leven velen,
Die's hemels heylige kerck soo jammerlyck bestelen,
Gelyk men heer Pastoor dit selver is bekent.

Priester.

Myn heeren dat is waer, hy had myn't goed ontwent.

Iemant.

't Is myn niet mogelyk al zyn fieltachtig wesen
Te seggen, maer ik bid, wilt dese schriften lesen.

Niemandal.

O myn ik word soo bang, waer schuyl ick in een hoeck?

Niem.

Wel vrees jy Niemendal? kom kruyp hier in myn broeck.

I. Gnor.

Dit brengt zyn sentency mee, hier valt niet meer te seggen.

Iemant

Myn heer ey vaer maer voort, hy kent niet wederslegen.

I. Gnor.

Soo gaene wy'er mee deur.

Niemant.

't Is myn alliens hoe jy't doet,
Al gunt my Iemant quaet, Niemant die gunt hem goed,
Al komt my Iemant nu met sulcken onrecht hoonen,
Soo sal't 'em Niemant weer met alle deugden loonen.

I. Gnor

Wel aen gy heeren, wyl dit Niemant wederlegt,
Eysch ik uit 's konings naem, het koninklyke recht,
Men sal hem levendig 't hart uyt de boesem rock en,
En met vier paerden voort daer na van een getrocken

1 Schepen.

Heer Drost, dat is te hoog, laet hem met hangen vry,

2 Schepen.

Och ja, het is genoeg.
Wat dunckt u?

3 Schepen.

Wel voor my
Soo dunckt het myn heel goed.

I. Gnor.

Is dit jou resolucy?
Soo gaet dan datelyck voort, volbrengt de excusy.

Niem.

Hier sie jy, hoe dat Niemant met een vry gemoet onschuldig in de dood met zyn wil gaet.

De Waerheyt uyt.

Waerh.

Ik gebied u altemael, dat gy voor de Waerheid stil staet.

2 Burger.

Wy willen met hem voort, wie of het ons sal weeren?

De Gerechtigheyt uyt.

Gerech.

Het is Gerechtigheid, die u doet wederkeeren.

Iem.

Ik hoor de Waerheid daer, helaes! ik word so bang,
Ik sie Rechtveerdigheid, ay my, myn word so ang.

Gerech

Ik seg, bint Niemant los, en laet hem ongetoogen,
Gy Rechters! die het recht, met averechtse oogen
Half slapen de aenschouwt, en weet niet, wat gy doet,
Wie hebt gy hier verdoemt? helaes een armen bloet,
Die soo onschuldig is, als 't kind te nacht gebooren,
Van 't geen men hem opleyt, en sonder te verhooren,

Of letten op de saeck, verdoemt men hem terstont,
 Ter beë een's rycke vreck, en eervergeren hont:
 Doch het is u geen scha, hy sal't u wel beloonen,
 't Geloof dat dese strop meer kost dan duisent kroonen,
 Wat geeft gy om de toom, wanneer gy hebt het paert?
 Als 't lyf maer is versorgt, die ziel is u niet waert:
 Foei Rechters, dat gy't Recht so schendig gaet verkoopen,
 Men hoorde levendig het vel u af te stroopen,
 'k Sal u, ter rechter ryd, eens straffen als't betaemt,
 Hoe zitje dus en dut? of wordje nu beschaemt?
 Om dat de Waerheid u met Recht komt overtuygen.

I. Gnor

Heilige Rechtveerdigheid, wy allesamen buygen
 Ootmoedig voor u neer: Wy bidden, hebt gedult.
 Verschoont doch dese fout, want het is Iemants schult,
 Die ons door Elckeen soo schandig heeft bedropen;
 Wy bidden u noch eens, met kniejen neergebogen,
 Dat ons de Waerheid dog, met Recht, wat onder wyst,

Gerechtigheyt.

Myn suster doet'er wil.

Waerheyt

Wel aen, gy heeren, ryst,
 U fout die is verschoont, maer wilt niet meer so sondigen.
 So sal de Waerheid u altyd het Regt verkondigen:
 My is al lang bewust, hoe dat dien boosen Iemant,
 Wou schuyven al zijn sond' op desen vromen Niemant,
 Dat Iemant my verliet is al een poos verleden,
 En nam weer in de plaets, de leugen, en d'onvreden,
 Hy wiert van d'ondeugt selfs als haer veltheer gekroont
 Niet met een lauwerkrans, naer d' eerlyke gewoont,
 Maer met een vuyle hoer van spitse netelbladen,
 Om soo op 't onverliens de Deugden te beschaden.
 Geen slang en is opaerd, die soo venynig steeckt,
 De Ondeugd' heeft hem nog, op dat hem niet ontbreekt.
 Dees lasteren al t'saem wel strictelyk verbonden;
 Als haer Bedrog en Nyt, daer toe Moet will'ge sonden.
 De Huychlary die was zyn aldernaeste raet,
 En Elck die volgden hem, gelyck een kloeck soldat,
 En doen hy hem dus sag gewapent met haer alle,

Schiep hy in alle sond' een wonderlyck gevalle:
 Want Elck flatteerde hem, en sey, ô noble quant,
 Indien gy yets misdoet, schuyti'et op Niemant,
 Laet by u Ezel zyn, laet hy u misdaet dragen,
 Daer Niemant in zyn hart hem dikmael ging beklagen,
 Ey sey'em altemet het geen dat hem misstont,
 Myn soon, hier doet gy quaet, en hier weer groote sond',
 Dit goede onderwys kost Iemant niet gedoogen,
 Maer heeft zyn gal en spyt, en ongedult gespogen:
 En heeft van die tijd aen op felle wraeck gedacht,
 En heeft door Ellickeen, Niemant hier toe gebracht.
 Hier het gy 't leven nu van een goddeloosen
 Die sich van 't goede went, en keert sich tot' et boosen,
 Want al wat hy begint, is nimmermeer geen deeg,
 Ja selfs het niet, dat is hem in de weeg,
 Uyt vreesse dat het sal zyn boosheid niet verswygen.
 Ja waer 't hem mogelyck, om soo veel macht te krygen
 'k Loof dat hy wenschen sou, wanneer hy yets misdoet,
 Dat alle menschen voorts sturven op staende voet;
 Op dat zyn boosheid niet sou aen den dag geraken,
 En dees soeckt noch zyn vuyl met Niemant schoon te maken,
 Met een die vlees noch been, noch mens en is noch geest.

I. Gnor.

Hoe is hy dan een schim?

Waerheyt.

Had hy soo veel geweest,
 En was hy dan soo vroom hy rechte noyt ten val,
 Nu is hy als zyn knecht.

I. Gnor.

Hoe is die?

Waerheyt.

Niemendal.
 Kan Niemant, segt doch eens, dan spreken valse woorden,
 Sal dan een nietig niet, gaen stelen, rooven, moorden.
 Hoe kan dat niet en is dan valse munte slaen?
 Dat dit niet waer en is, dat kuntge wel verstaen.
 En niet, dat niet en heeft, sal die de maegden schennen,
 Dit moet gy heeren met de Waerheid nu bekennen

Dat het niet mooglyck is, maer dat' et Iemant doet,
Dat is gewisselyck, on oock een vaste voet.
Bedenckt myn woorden ens.

Iemant

O wee ick ben verraden.

Elck

Was ik als jy myn heer, ik bad voort om genaden
Want na ik het bespeur, u zaken staen niet wel.

Iemant.

Hoe! 'k hoop niet dat Elkeen my nu verlaten sel,
Ay zeyd maer heus van mond, so sal men ons niet hinderen.

Elck.

Dat 's waer, maer Elkeen sorgt voor vrouw, en ook voor kinderen.

Iemant.

Ontslaet u van die sorg.

Elck.

Maer Elck die ruyekt lont

I. Gnor.

Heel wel, ik hebt gevat, voort breng dien schelm terstont
Hier after in 't vertreck.

Iemant

Hoe Word ick soo verstecken?
Ay hoort myn onschult eerst.

Waerh.

Niemant mocht flus niet spreken
Gelyck gy hebt gedaen, vergelt men ook u weer,
Elkeen komt hier by ons, en set u daer wat neer.
Segt hoe lang sult gy noch zyn schelmery verbloemen,
En om een anders ziel u cygen ziel verdoemen?
Wy weten van die saeck, u doen is ons bewust,
Al lang genoeg geveynst, al lang genoeg gesult.
Bekent'et hier voor 't Recht, en bid weer om genade,
Dat raed ick Ellickeen, eer dat'et word te spade.
Dewyl Gerechtigheid haer strenge vierschaer spant,
Soo en versuymter niet: eer dat haer looren brant,
Sy sou op 't onversienst Rechtveerdig u verrassen.
Dat u de Waerheid seyt, daer moogt gy wel op passen,
Want, siet, ick raed a best, eer dat gy u bedriegt.
De straf die volgt de sond', wee die onnoodig liegt,
Maer wilt gy wederom haer rechte liefd' betoonen,
Soo sal Rechtveerdigheid u weer met regt verschoonen.
Set op geen sterftyck mensch u vast vertrouwen meer,
Met Iemant is 't al uyt, gedaen is 't met u heer,

Gy sult geen gaven meer noch geld van hem ontfangen,
Syn oordeel is gevelt, want hy sal moeten hangen.

Elck.

Dat sou op den hals aenkomen, neen daer heb ick geen verlangen
Na, wat gaet Iemant aen, hy hangt soo lang tot dat hy 't moe wort.
Ik sal'er myn gat wel uyt draeyen. Elk weet wel waer 't hem schort,
Maer sou 't al eers genoeg wesen? sie toe, Elck let eerst wel op zyn saken,
Wat dunckje, kan 't gaen? ick weet niet, byget ick kan 't goet maken,
En al met fatsoen oock. Siet eens op sulcken manier
Ben ick met hem veraccordeert, dat Elck hem de meeste çier
Die men Iemant ter wereld doen kan, sal bewysen,
Doch met beding, dat Elck niet allenlyck sal spysen,
Maer van alles versorgen, wat tot de wereld dient,
En soo lang Iemant dat doet; so lang is Elk zyn vrient,
En oock langer niet, siet soo staen de saken;
Heeft Iemant nu wat op zyn hals gehaelt, soo mag hy 't wel goed maken,
Ik heb myn best gedaen, ik slacht'et kind in de wieg,
En nu is het tyd, dat Elck voor hem siet, eer dat hem Iemant bedrieg:
Ik kan wel gissen, dat hy op myn set al ayn vertrouwen,
Maer Elk denkt (wel wyser) ik sal'er myn handen wel of houwen;
Ik wil hem, soo 't mogelyck is, noch wel by staen met raet en daet,
Maer Elk is so fot niet, dat hy metlemant in de doot gaet
Dat Iemant lyckewel so sturf, 't soume nog wel een dag drie vier krencken,
Trouwe, daer was de rou mee uyt, en Elck sou'er niet meer om dencken;
Evenwel waer 't groote schande voor Iemant, dat hy so sturf,
Maet om de waerheid te seggen, hy is de geen die Elck eerst bedurf,
Want hy leerde me alle moet willige sonden, en wacker suypen en vreten.

Moorden, hoereeren stelen, ja wat de duyve niet sou weten
Te bedencken, of voor den dag te brengen, dat wist dese vent,
En so dra wist hyst selver niet, of 't was Elk mee bekend,
Want ik ben alsoo gaen als hy, sie daer ik wil sweeren,
Dat Elck zyn verstant te werk ley, hy sou Iemant voorby leeren,
Want ik wed, soo veer myn Iemant wat voor doet, ik sal 't hem na doen,
Het zy dan in't goed of in't quaed, maer siet Elk doet het op zyn fatsoen;
Doch al genoeg hier van. Nu om myn heeren, 't geen sy my vragen, te verklaren,
So weet dan, dat ik met Iemant al over ettelycke jaren
Kennis gehad heb, ja van zyn kindsheid af,
Daer hy hem heusselyck in droeg, tot dat hy hem ter school begaf,
Daer hy in korten tijd vry meer als gemeen leerde,
Gelyck Niemant wel weet, die doe ter tijd met hem studeerde:
Nu is 't op seker dag gebeurt, dat Iemant na de kerk sou gaen,
So siet hy myn een ander stractjen inslaen,
Iemant uyt nieuwsgierigheid, wou sien wat Elk daer sou beginnen,
Komt me al stiller volgen, en eer ik toesag was hy'er mee binnen:
'k Verwonderde men dapper dat ik Iemant in sulcken huysvont,
Want hy was soo heerlyk gekleed, wat had ik te doen? Elck terstont
't Hoetjen of, 't beentje after uyt, en bad hem wat te fitten,
En brochten soo voort die dag en nacht toe, met joelen en met kitten,
Tot aen den morgenstont, doen gingen wy daer van daen,
Om ons wat te vervarssen, en wy quamen voorby een kerck gaen,
Daer Iemant in trat, en men sou'er juyst preken,
Elck vraegde, wat hy daer doen wou? ik moet hier Niemant spreken,
Seyd hy; schaemt jou wat, mocht ik seggen, jy bent ommers noch buys,

Jou hart is'er met na gestelt; wel seyde hy, myn hart laer ick altyd t'huys;
 Ik begon te lachen, en docht, dit zyn seltsame wercken,
 Dat Iemant zyn hart t'huys laet, als hy gaet ter kercken.
 Wel, vraegden ik, waer sluyt jy 't dan, als jy hier bent?
 Ik sluyt het niet, seyde hy, maer ik geeft 't de Begeerlyckheid over, en die send
 Het dan over al, so na myn vrou, so na myn kinderen,
 Dan na myn schatten, op dat die by lieve niet verminderen:
 Nu na de courantiers, om te hooren watter omgaet,
 En oock wel na het hof, om een groote staet
 Te verkrygen, en ick hou niet by me als myn oogen,
 Die laet ik dan over en weder gaen, op dats'er wat mogen
 Vermaken in 't aensien van vrouwen, en in pracht van de grootheid,
 Nu weer in 't kostelyk gebouw, dan weer in de geveynsde devootheid.
 In somma, daer is soo veel, dat men op 't geestelyk niet eens kan dencken.
 Waer sal Elck zyn hart dan laten, seyde ik: ik sal u wat schencken,
 Seyde hy; en gaf men een boekje, dat vry wat deegs leek,
 En doen we in de kerk waren, deet ik het open en bekeek
 Wat'er in stont, ik ging het een blaetje voor, het ander na lossen,
 En doe ik het te dege besag, waren't Uylespiegels Amadisjes, en Reyntje de Vossen,
 Elck sou Iemant hier wel in berispt hebben, maer om dat hy ryck was en dorst ik niet,
 Mit soo komt myn eerweerdige Niemant, en siet
 Dat wy ons soo mal tierden, en sulck gebaer hadden,
 Wel stoutelyck aentreden, en vat ons by de kladden.
 Hy bestrafte ons dapper, doch met goed fatsoen,
 Waer over Iemant so quaed wierd, dat hy sey, wat hebt gy'er mee te doen?
 Gy pylarebyter, gy hoerenbroeck, gy nachtrave,
 Gy dief, maegdenschender, gy brandstichter, gy brave,
 Gy pasquillemaker, 'k sal sien ofet u betaemt,

Dat gy Iemant voor Elk so stoutelyk maekt beschaemt,
 Niemant wou noch wat seggen, maer 't en mocht niet haten,
 En zederd die tyd heeft hy Niemant ernstig gaen haten,
 En maekt voort met myn verding, dat al wat dat hy aenrechten sou,
 't Zy moord, 't zy schennis, of brand, dat Elck dan seggen sou
 Dat heeft de loose Niemant gedaen, men hoort'em te hangen,
 Doch 't spel is heel verkeert, Niemant raectt vry, en Iemant blyftgevangen.
 Dus verklaert Elck, by Recht en Waerheid, dat Niemant onschuldig aen al dit bedryf is.
 Maer dat het Iemant gedaen heeft, dat is waerachtig en wis;
 Hoewel ik noit gedocht had, dat dit Iemant sou overkomen
 Had Niemant hem niet aen de Waetheid gehouden, en had hy de Gerechtigheid niet mee
 genomen,
 Hy sou bot gevangen hebben, maer nu hy'er soo sterck mee is bepaelt,
 Ist niet meer als billik, dat Elk voor heurluy zyn zeyl inhaelt,
 Ik beken dat ik hier in heb groffelyck misdreven.
 Dus bid ik om gena, ay wilt het Elck vergeven.

Gerech.

Sta op, Elk heeft gena, maer Iemant is vervloekt
 Die uit der vroomen scha, zyn winst en voordeel soekt.
 Waer is dien booswicht nu? sa haelt hem hier gy gasten,
 Ik moet dien argen drog zyn kleedren eens doortasten,
 En sien, of ik niet vind dat hem tot scha gedy.

Waerh.

En ik besoek Niemant.

Gerecht.

Myn suster doet dat vry.

I. Gnor.

Elk een heeft jou beklapt, en al jou schelmeryen
 Heel grondig uytgeleyt, dus wilt het mee belyen,
 Soo sterfjy als een Christ.

Iem.

Ag wat heb ik gedaen?
 Ach wil myn Elckeen nu in de noot afgaen?
 Ach had ik noyt geleeft, of waet ik noyt geboren!
 Ach Elk! die'k voor myn vriend en vader had verkoren
 Verraed gy nu u heer, segt zyn wy so verdragen?
 Eerloose stuccke schelms.

Gerecht.

Hier hellept nu geen klagen.

Sta stil dat ik eens zoek, zyn hier de brieven al?
Suster wat vind gy daer al?

Waerh.

Ik vind hier Niemendal.

I. Gnor.

Aen *Madamme Luxoriosa*, wel wat mag dit dog wesen?
Laet sien waer is myn bril? ik moet dees brieven lesen.

Hy leest dese navolgende brieven.

Aen Madame LUXORIOSA.

MADAME, volgens onse laetste afscheyt sende ik u het poeyerken, stroy et in eenige lepes spijs hy sal 't so haeft niet ingeswelgt hebben, of ik beloof u, dat gy oer vier-en-twintig uren aen zyn, een vrolycke weduwe sult wisen. Ik soude na dese haeft gevolgt hebben maer ik ben hier met eeren, die men Niemant haet, in groote moeyte geraeckt, doch mijne zyde hou ik voor 't best, want ik hebbe al den gantschen Raet, en voornamelyck Ellickeen, door hulpe van den goeden Godt, op myne hant gekregen. Soo haest ik my door wraeck vernoegt sie, sal ik niet nalaten, om met den eersten u met mijn tegenwoordigheyt by te wonen, en verblyve ondertusschen uwen getrouwen Liefhebber; en Dienaer Iemant.

I. Gnor.

Wat dunkje geeft't jou wonder, dat te we altemael verbaest en stom staen?
Ik vrees van jou'ent wegen, dat 'et blat noch schriekelyk

Aen IEMANT.

MYN Heer, u last heb ik volbracht, de pasquillen heb ik zo hier en daer gestroyt, ik heb een goet deel van onse gemunte penningen uytgegeven, de rest sende ik u weder terug om het insigt van eenige versierende te beletten. Voor al dient u te weten dat seker rijk koopman, met een onwaerdeerlyke schat van juweelen, over morgen van hier vertrekt ik heb door behendigheyt de weet gekregen, dat hy door 't westerbos, ter stinkerhant af voorby de vervalde kapel van onse L. Vrouw van gratien zijn weg sal nemen. Past op'em, hy sal alleen zijn, en voor een halve stuyver loot, kunt gy veel duysenden verkrijgen. 't Geschoff eerde maegdeken heb ik heymelyck doen verdrincken. Schrijt my cito antwoord hoe dat et met de laeste moort door ons beyde uytgerecht, al is, en vaert wel. UE. getrouwe broeder en medegesel

LATRO LATRORUM.

I. Gnor.

Benedyste, dat 's een siel, ô neer dat is een guyt,
 Wat dunkje, dat's een schelm, hier barst de bommel uyt.
 Wel wie had dat gedocht, hy schynt de Vroomheid eenlyck?

Gerech.

Dat is der guyten aert, want sy haer selfs gemeenlyck
 Van buyten çieren, met het schynsel van de deugt,
 Maer siet hoe dat haer hart in wendig sich verheugt,
 En als een felle leeuw vol grim en nijt gaet toonen,
 Die door gekerm of klagt, geen lam en gaet verschonen.

I. Gnor.

O jemeny wat ik hoor is Iemants hart so wreet?

Gerecht

Nog meerder als het lykt, want onder Niemants kleet
 En schuylt geen arg noch list, noch andere valse treken,
 Maer voert een duyf in 't hart, als een oprechte teken
 Van zyn onnofelheid.

I. Gnor.

Dat's waen, 'k verstaet
 Ja, overgeven guyt, jebent een braef gesel.

I em.

Ai my myn arrem mens wat mogt ik dog aenvangen nu wel,
 Dat ik myn ziel en sin aen Elckeen heb gehangen?
 Die me buyten alle trou soo schendig heeft verraên,
 Ik klaeg 't myn oogen, want ik heb 't myn Selfs gedaen:
 Had ik dit werrick maer alleenig voorgenomen,
 Ik waer hier tot dees staet en jammer niet gekomen.

Ger.

Wat watge, of gy u schoon al buiten sorgen houd,
 Dat gy daerom u quaed voor my verborgen houd?
 O neen verwaten mens, ik sie door hart en nieren,
 Al laet ik u te met de schoot wat ruymmer vieren,
 Denckt dat ik daerom niet de vroomen heel vergeet;
 Maer haer geweldenaers ook wel te straffen weet.
 Haer lyden sullen sy hier na by my verpoosen,
 En loove mynen naem, wanneer de goddeloosen
 Vol wee en jammer zyn: en als 't is te laet
 Haer selfs vervloecken, door haer onbedachte raet:
 Wat's een ligtveerdig mens? niet als een scharpe doren
 Die tot een vroomen plaeg en onhey! schynt geboren,
 Dat wyst zyn leven uyt, want wat hy doet of denckt,
 Is valsheid en bedrog. Maer ach, helaes! hoc krenckt

Hy buygt wel 't ware regt, maer kan 't niet overwinnen.
 Is 't u wel mogelyck, dat gy met u hand
 De Sou bercycken soud, of door een groote brand
 Te loopen been en weer, en sonder te beseeren,
 Verdoolde en blinde mens, veel minder kunt gy deeren
 Of quetsen't vroom gemoet, dat ons in d'armen neemt?
 Dat had gy niet gedacht, ick weet het doet u vreemt,
 Dat wy soo onversiens rechtveerdig u verrassen,
 De goddeloose bloeyt een korte tyd, sy wassen
 Gelyck de tydeloos, die als de Son door kracht
 Het ruyckend verweckt, al lange leyt versmacht,
 Want

Een godloos mens, een teere bloem,

Een loogen, en een yd'le roem,

Als gy dees wel te deeg besiet,

Nu lijck et wat, maer stracks is 't niet.

Hier hoort gy nu haer aert, en ook haer opkomst seggen,
 Haer leven, en haer dood, dat hoort ge my uyt leggen,
 Hoe dat haer glory stuyft, als kasch stof voor wind,
 En dat men na haet dood gants geen gedachtenis vind.

em.

Ag moet ik dan de wereld, en al myn goed verlaten,
 Myn ryckom en myn pracht, en overgroote staten,
 Myn huysen en myn hot, ay my ick sterf van rou,
 Myn vrienden, kinders, en myn overschoone vrou?

Niemant.

Seker Niemant heeft'er deernis mee, 't staet met Iemant vry pover

I. Gnor.

Wel wy geven deuse patient de Gerechtigheid heel over,
 Die mag 't maken so 't haer belieft, of so sy het verstaet.

Niemant.

Och me dunckt datter een mes dwars door Niemants hart gaet.

Gerech.

Belemmert gy u ziel nog met dees aerde leuren!
 Wat wilt gy om de wereld 't benaude hart nog steuren?
 U tyd die is voorby, besorrigt uwe ziel,
 Het recht staet voor de deur, de dood volgt op de hiel.

Iemant.

Dewyl ik word belast met veel snoode feyten,
 Soo gunt me dat ik mag wat tot myn voordeel pleyten

Gerecht.

U schlmery heeft uyt, verlooren is 't gepleyt,
 Bereyt u, want dees slag geeft u *Rechtvaerdigheyt*,

Sy staet hem 't hoofd af.

Niem.

O wee, daer leyt hy neer, sen hals is'em of'estcken
Niemant sal voor zijn ziel een kleyn gebeetjen spreken.

Niemendal.

Myn heer, hy is al dood.

Niemant.

Swyg seg ickje, jou siel.

Niemendal.

Wat doeje?

Niemant.

Wat sou 'k doen, ik bid voor Iemants ziel.

Niemendal.

Was hy jou vyand niet?

Niemant.

Wel jongen is dat vragen.
Of selme na de dood malkaer noch haet toe dragen?

Gerecht.

Hier siet gy altemael, hoe der godtloosen raed,
Hoe listig dat hy is, haer selfs gedijt tot quaed.
Gy Rechters, doet als ik, en wilt rechtveerdig rechten
Ontsiet de rykdom niet, verschoont geensins de slechten
Maer straft naet eysch van 't recht, so sal hy sien dit lant
Met vreë en eenigheid, en welvaert dicht beplant.
Maer kreunt gy 't heylig Recht soo sullen uwe landen
Door kryg en hongers noot, en heete pest verbranden.
Dus merkt myn woorden wel, en hier mee ik verdwyn
Weer na myn wooning toe, de Waerheid gaet met myn.

Binnen.**I. Gnor.**

Heb danck, heylige Rechtveerdigheid, dat jy ons soo wel geleerd hebt.

Niemant

Niemant bedanctse seer, datje sen druck in vreugt verkeert hebt.

I. Gnor.

Ik wil dat dese dag geviert door't heele lant wort,
En diese niet en houd, dat hy terstont gepant word.
Nou blyft by myn te gast; waer wil gy heen, myn heeren?
Wy sullen Niemant eens lustig met Niemendal tracteeren.
Nou Niemant tree vry in.

Niemant.

O neen myn heer, jy eerst.

I Schep.

Nu doet de Drost de eer, een yder bid om 't seerst.

I. Gnor.

Ay Niemand zyt gedeekt.

Niemand.

Ick bid *san Sarmonyen*,
Ay maeckt geen compliment.

I. Gnor.

Wat soo, dat mag ick lyen,

UIT